Gemeentelijk Rioleringsplan Nieuwkoop 2026 - 2030

Gemeente Nieuwkoop in samenwerking met TAUW
Afdeling Beheer Openbare Ruimte
Datum: 12-09-2025

nieuwkoop

1 Inleiding 2
1.1 Bestuurlijke samenvatting 2
1.2 Aanleiding, doel en leeswijzer 3
1.3 Wettelijke basis: Omgevingswet 5
1.4 Wettelijk kader: Gemeentelijke zorgplichten 6
1.5 Samen werken aan het watersysteem 7
2 Wat willen we bereiken? 9
2.1 Doelen afvalwater 9
2.2 Werkwijze afvalwater 10
2.3 Doelen hemelwater 12
2.4 Werkwijze hemelwater 14
2.5 Doelen grondwater 17
2.6 Werkwijze grondwater 18
2.7 Doelen oppervlaktewater 19
3 Waar staan we nu? 22
3.1 Inleiding 22
3.2 Evaluatie afgelopen planperiode 22
3.3 Areaal 23
3.4 Gegevensbeheer 27
4 Wat gaan we doen? 29
4.1 Fysieke maatregelen 29
4.2 Onderzoeksmaatregelen 33
4.3 Communicatie en participatie 33
5 Wat is daarvoor nodig? 35
5.1 Inleiding 35
5.2 Personeel en organisatie 35
5.3 Inkomsten 35
5.4 Lasten 36
5.5 Kostendekking 37
5.6 Bepaling rioolheffing 37
Colofon 40
Bijlagen 41
Bijlage 1 – Afkortingen 42
Bijlage 2 – Begrippenlijst 43
Bijlage 3 – Wettelijke kaders: zorgplichten 48
Bijlage 4 – Overzicht overstorten gemengd en VGS 50
Bijlage 5 – Doelen toetsen aan huidige situatie 51
Bijlage 6 – Vervangingsinvesteringen 57

1 Inleiding

1.1 Bestuurlijke samenvatting

Een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) beschrijft op hoofdlijnen hoe de gemeente invulling geeft aan de rioleringszorg. Het betreft een visie en strategie voor de lange termijn. Hiermee waarborgt de gemeente de continuïteit van de rioleringszorg. Een van de zorgtaken is die voor het inzamelen en verwerken van stedelijk afvalwater. Deze zorgtaak omvat voor huishoudelijk afvalwater het aanleggen van rioleringsstelsels in stedelijk gebied. Afvoer van huishoudelijk afvalwater gebeurt dan via riolering. Een gemeente kan een gemeentelijk rioleringsplan vaststellen om invulling te geven aan de gemeentelijke watertaken (artikel 3.14 Omgevingswet). Het GRP geeft naast de zorgtaak voor afvalwater ook invulling aan de gemeentelijke zorgtaken hemelwater en grondwater. De zorgplichten hebben raakvlakken met het oppervlaktewater, de volksgezondheid en de klimaatopgave. Het nieuwe GRP heeft een geldigheidsduur van vijf jaar en loopt van 2026 tot met 2030.

De eerder geldende Wet milieubeheer en Waterwet zijn per 1 januari 2024 opgegaan in de Omgevingswet. Als gevolg van deze wetswijziging is de planverplichting voor het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vervallen. De Omgevingswet beschrijft echter dezelfde gemeentelijke zorgplichten die eerder ook golden. Ook is een onderbouwing nodig voor de rioolheffing die we verhalen op onze bewoners. Daarom maken wij opnieuw een GRP. Met dit GRP vertalen wij een aantal ambities uit de omgevingsvisie Nieuwkoop tot een praktisch werkplan voor het thema riolering.

Evaluatie

Het beleid uit het vorige GRP 2021-2025 is gevolgd en de meeste maatregelen uit het GRP zijn uitgevoerd of in uitvoering. Een aantal projecten hebben vertraging opgelopen doordat afstemming met nutspartijen uitdagend bleek. Deze projecten worden in de komende planperiode alsnog uitgevoerd. Als gevolg van het uitstel van de projecten is er minder geld uitgegeven dan voorzien, waardoor het geld in de voorziening is toegenomen.

Het algemene beeld van de kwaliteit van de riolering is dat deze nog goed is. Op basis van de leeftijd van het stelsel verwacht de gemeente wel een vervangingspiek. De gemeente beschikt over een actueel beheerbestand geschikt voor het dagelijks beheer en onderhoud van de riolering.

Strategie

In de komende periode ligt de focus op:

- het voortzetten van planmatig onderhoud
- het vergroten van inzicht in hydraulisch functioneren
- het opnemen van de juridische inhoud van dit programma in het omgevingsplan
- Communicatie en participatie over goed rioolgebruik en het klimaatbestendig maken van Nieuwkoop

Personele bezetting

Bij de totstandkoming van het vorige GRP (2021-2025) is de formatie uitgebreid met 3,3 FTE. Het totale aantal FTE dat werkt aan de uitvoering van dit GRP is 9,83. Er is geen aanleiding om de formatie te wijzigen.

Financiën

Om alle uitgaven die met de rioleringszorg gepaard gaan te dekken heft de gemeente een rioolheffing. De heffing wordt geheven van de gebruiker, het zogenaamde gebruikersdeel. Per 1 januari 2026 zijn de voorgestelde tarieven als volgt. De stijging bestaat uit 2,1% indexatie voor inflatie en een opslag van EUR 3,50.

Rioolheffing gebruiker	2025	2026
Woonruimte	EUR 235,68	EUR 244,13
Niet-woning	EUR 235,68	EUR 244,13
Recreatiewoning	EUR 117,72	EUR 122,07

Uit de berekening blijkt dat de rioolheffing en de huidige stand van de voorziening op termijn niet toereikend zijn om de totale jaarlijkse lasten te dragen. Bij een gelijkblijvend tarief raakt de voorziening per 2034 onder nul. Een scenario waarin de tarieven gelijk blijven is daarmee geen optie. Echter, de eerste jaren is de huidige rioolheffing en stand van de voorziening voldoende om bij een kleine stijging van de heffing een positief saldo van de voorziening te behouden. Dat komt doordat de voorziening op dit moment goed gevuld is. Er zijn vier varianten uitgerekend die op verschillende manieren invulling geven aan de benodigde stijging van de rioolheffing.

De voorkeursvariant is een beperkte stijging van EUR 3,50 per jaar exclusief inflatie in de planperiode. Daarna is de volgende stijging nodig:

- 2031 – 2039: EUR 8,- per jaar
- 2040 – 2063: EUR 2,- per jaar
- 2064 – 2076: EUR 1,- per jaar

Dat de stijging tot 2039 hoger is komt omdat dekkingsgraad bij de inwerkingtreding van dit plan 86% is. Dat betekent dat 14% uit de voorziening wordt onttrokken. Tot aan 2039 wordt naar verwachting EUR 5.5 miljoen uit de voorziening onttrokken. Er zit bij de inwerkingtreding van dit plan naar verwachting EUR 6.6 miljoen in de voorziening. Dankzij de stijging is de dekking per 2039 weer 100%. Na 2039 zijn de inkomsten en uitgaven min of meer in evenwicht en blijft de voorziening in de bandbreedte van EUR 1 – 2 miljoen. Dit kan weer dienen als buffer voor onvoorziene kosten en tegenvallers op het gebied van riolering en waterbeheer in de toekomst.

1.2 Aanleiding, doel en leeswijzer

1.2.1 Aanleiding

Het huidige Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) loopt van 2021 t/m 2025. Elke vijf jaar vernieuwen we het plan met nieuwe inzichten in beleid, investeringen en planningen. Dit plan beschrijft de planperiode 2026 t/m 2030.

1.2.2 Doel

De gemeente Nieuwkoop gebruikt het GRP om voor de planperiode 2026-2030 vast te leggen hoe zij op doelmatige wijze invulling geeft aan de zorgplichten. Daarnaast geeft het

GRP inzicht in de gemeentelijke ambitie en strategie qua rioleringszorg voor de lange termijn. In het plan zijn de benodigde financiële en personele middelen vastgelegd voor het realiseren van deze strategie. Hiermee waarborgt de gemeente de continuïteit van de rioleringszorg.

1.2.3 Leeswijzer

In hoofdstuk twee komen de ambities en beleidsuitgangspunten voor de komende planperiode aan bod. Hoofdstuk drie laat zien waar we als Nieuwkoop op dit moment staan. Hoofdstukken twee en drie samen laten zien welke stappen nog gezet moeten worden om aan het ambitieniveau te voldoen. In hoofdstuk vier ‘wat gaan we doen’ staan de maatregelen beschreven. Deze zijn onderverdeeld naar onderzoeksmaatregelen, fysieke maatregelen en communicatiemaatregelen. Hoofdstuk 5 gaat in op de benodigdheden om het plan waar te maken. Het gaat hier om capaciteit en financiële middelen. Op basis van de benodigdheden staat in hoofdstuk vijf ook beschreven wat dat betekent voor de rioolheffing.

1.3 Wettelijke basis: Omgevingswet

1.3.1 Omgevingswet

De Omgevingswet draait om het bereiken van een balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Doel (artikel 1.3) is 1) het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, 2) en doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

In de omgevingsvisie heeft Nieuwkoop deze doelen vertaald naar onze gemeente. In dit gemeentelijk rioleringsplan zijn de doelen die te maken hebben met stedelijk water en riolering uitgewerkt tot een praktisch plan. Op deze pagina beschrijven we de verbanden met de omgevingsvisie en het nog op te stellen omgevingsplan.

De eerder geldende Wet milieubeheer en Waterwet zijn per 1 januari 2024 opgegaan in de Omgevingswet. Als gevolg van deze wetswijziging is de planverplichting voor het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vervallen.
De Omgevingswet beschrijft echter dezelfde gemeentelijke zorgplichten die eerder ook golden. Ook is een onderbouwing nodig voor de rioolheffing die we verhalen op onze bewoners. Daarom maken wij opnieuw een GRP. Met dit GRP vertalen wij een aantal ambities uit de omgevingsvisie Nieuwkoop tot een praktisch werkplan voor het thema water en riolering.

1.3.2 Omgevingsvisie

In Omgevingsvisie Nieuwkoop staat: “Ons klimaat verandert en daar moeten wij ons op voorbereiden. In 2050 willen wij daarom een energieneutrale- en klimaatbestendige gemeente zijn.”

Omgaan met de gevolgen van klimaatverandering valt onder twee van de zorgplichten die de basis vormen voor dit programma, namelijk het verwerken van regenwater en onze zorg voor grondwater. Beide staan onder invloed van het veranderende klimaat. De verwachting is dat de hoeveelheid regen op jaarbasis ongeveer gelijk blijft, maar dat de regen in extremere patronen gaat vallen. Dit betekent meer zware plensbuien afgewisseld met langere perioden van droogte. Dat vraagt wat van onze afwatering. Op pagina 11 staan de

doelen voor hemelwater beschreven. Langere perioden van droogte hebben juist als risico dat de grondwaterstand te ver uitzakt en het veen uitdroogt (wateronderlast) Dit leidt tot bodemdaling en mogelijk tot verzakkingen van huizen en wegen. Te hoge grondwaterstanden zorgen voor wateroverlast. De gemeente Nieuwkoop heeft een verordening voor afvoer van hemelwaterwater en grondwater. Op pagina 17 staan de doelen voor grondwater beschreven.

In de omgevingsvisie staat uitgewerkt hoe we op hoofdlijnen omgaan met het veranderende klimaat: *"We willen dat ons grondgebied in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Dat doen we door het vasthouden van 'gebiedseigen' water en het creëren van water(berging) in het landschap, de openbare ruimte en op eigen terrein. Het toevoegen van oppervlaktewater biedt ook nieuwe mogelijkheden voor natuurontwikkeling, wonen en recreatie"*

Deze gebiedsgerichte en integrale aanpak staat uitgewerkt in het hoofdstuk 'Wat willen we bereiken?'. Daar volgt per zorgplicht een beschrijving van onze werkwijze en geven we invulling aan gebiedsgericht en integraal werken.

Het verbeteren en in stand houden van de (chemische en ecologische) waterkwaliteit, onder andere in de plassen, is ook een punt van aandacht in de omgevingsvisie. De waterkwaliteit is in beginsel een verantwoordelijkheid van het Hoogheemraadschap. Echter, als gemeente hebben wij daar wel invloed op. Bij 'Oppervlaktewater' op pagina 19 staat onze rolopvatting ten aanzien van de waterkwaliteit beschreven.

1.3.3 Omgevingsplan

De omgevingsvisie en dit programma voor water en riolering zijn zelfbindend. Dat betekent dat niemand zich eraan hoeft te houden, behalve wijzelf. Een aantal onderdelen van het programma willen we als regels opnemen in het omgevingsplan. De regels zijn dan geldend voor iedereen in onze gemeente. Waar dit het geval is staat in de tekst beschreven. Het gaat om de volgende regels:

- Verplichting tot afkoppelen
- Voorschrijven van waterberging
- Uitwerken van de instructieregel van de provincie Zuid-Holland, waarin wordt verplicht dat er in het gemeentelijke Omgevingsplan staat beschreven hoe de verschillende klimaatthema's worden meegenomen bij bouwontwikkelingen

1.4 Wettelijk kader: Gemeentelijke zorgplichten

1.4.1 Zorgplichten

Artikel 2.16 uit de Omgevingswet beschrijft de onze zorgplichten voor hemelwater, afvalwater en grondwater. Kort gezegd:

- De gemeentelijke taak voor het beheer van afvloeiend hemelwater betreft: het verwerken van afvloeiend hemelwater van openbaar terrein en het afvloeiend hemelwater van particulier terrein, maar alleen als het niet anders kan.
- De gemeentelijke taak voor afvalwater betreft: de zorgtaak om stedelijk afvalwater van binnen de bebouwde kom in te zamelen.

- De gemeentelijke taak voor grondwater betreft: het treffen van maatregelen in openbaar gebied om nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

1.4.2 Algemene doelen

De gemeente Nieuwkoop heeft als algemene doelstelling voor de planperiode om de verbeteringen en optimalisaties uit de afgelopen periode voort te zetten. Daarbij wil de gemeente op de meest doelmatige manier invulling geven aan beheer en onderhoud.

In dit hoofdstuk wordt de invulling van de zorgplichten toegelicht voor de thema's hemelwater, afvalwater en grondwater. Daarbij zijn op basis van de visie doelen opgesteld per thema. Voor het bereiken van deze doelen is vervolgens een werkwijze opgesteld.

1.5 Samen werken aan het watersysteem

1.5.1 Verantwoordelijkheden

Gemeenten hebben taken en zorgplichten in het watersysteembeheer. Zie ook de vorige pagina. Ook andere partijen hebben taken en verantwoordelijkheden in het waterbeheer. Dat betekent dat een goed functionerend watersysteem een gedeelde verantwoordelijkheid is. In het kader hieronder staan de verantwoordelijkheden op hoofdlijnen benoemd.

Verantwoordelijkheden in het waterbeheer
Particulieren zijn verantwoordelijk voor het eigen perceel en bouwwerk daarop. Daarbij horen de afvoervoorziening en afwikkelen van het afvalwater en hemelwater, de zorg voor grondwater op het eigen perceel, en het waterdicht maken van kruipruimte en kelder.

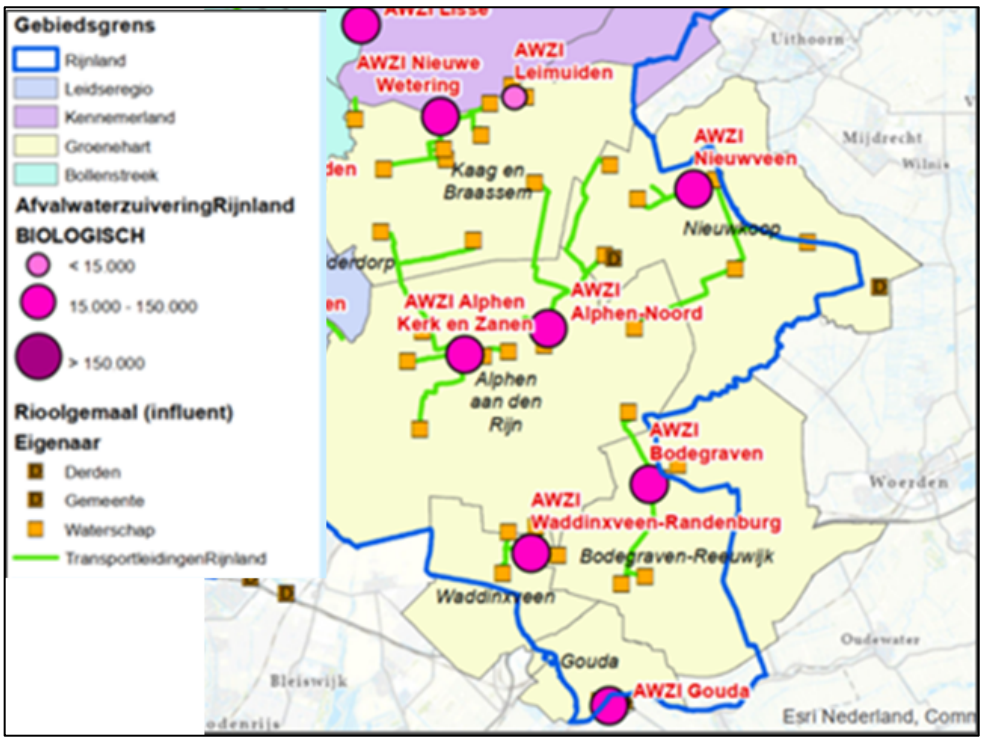
Het waterschap gaat over het regionale watersysteembeheer. Het waterschap neemt vanaf het 'overnamepunt' het gemeentelijk afvalwater over en verzorgt de zuivering ervan. Het waterschap is daarnaast bevoegd gezag voor de meeste grondwateronttrekkingen. Het waterschap adviseert daarnaast bij nieuwbouwplannen en gaat over de waterkwaliteitsdoelstellingen vanuit de Kader Richtlijn Water (KRW).

De provincie is bevoegd gezag voor grote grondwateronttrekkingen (zoals drinkwater). De provincie stelt ook de normering (overstromingskans) vast voor verschillende typen landgebruik, waar het waterschap uitvoering aan geeft. Via instructieregels kan de provincie de gemeente verplichtingen opleggen. Onderstaande regel is relevant voor de uitvoering van onze eigen zorgplichten.

§ 7.3.6a Toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen
Artikel 7.41a (risico's van klimaatverandering)
1 In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met de risico's van klimaatverandering, waaronder in ieder geval de te verwachten gevolgen van:
a. wateroverlast door overvloedige neerslag;
b. overstroming;
c. hitte;
d. droogte;
alsmede de effecten van de gevolgen op het risico van bodemdaling.
2 Voor zover risico's aan de orde zijn wordt rekening gehouden met het zo veel mogelijk voorkomen en beperken, via maatregelen of voorzieningen, of het gericht aanvaarden van deze risico's.

1.5.2 Samenwerking

Vanwege de gedeelde verantwoordelijkheden is er regionale afstemming en samenwerking. Dit is geen doel op zich, maar helpt om kosten te besparen, de kwaliteit van het systeem te vergroten en de kwetsbaarheid van afzonderlijke organisaties te verkleinen. Dit is opgenomen in de Bestuurlijke Overeenkomst Samenwerking in de Waterketen Regio Rijnland. Nieuwkoop is aangesloten bij het cluster 'Groene Hart'.

2 Wat willen we bereiken?

Algemene doelen
Het algemene doel van het GRP is dat wij als gemeente voldoen aan onze zorgplichten. We geven op doelmatige wijze invulling aan het beheer en onderhoud van ons stedelijk watersysteem en riolering. Met doelmatig bedoelen we: zoveel mogelijk resultaat tegen zo laag mogelijke kosten. We gaan hiermee door op de weg die we in het vorige GRP zijn ingegaan. Dat betekent dat we de komende periode doorgaan met het doorvoeren van de verbeteringen en optimalisaties die in het vorige GRP zijn beschreven.

Specifieke doelen
Hierna beschrijven we onze concrete doelstellingen en werkwijze bij elk van onze drie zorgplichten (afvalwater, hemelwater en grondwater) en gaan we in op onze rol ten aanzien van het oppervlaktewater.

2.1 Doelen afvalwater

Artikel 2.16 uit de Omgevingswet beschrijft de gemeentelijke zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater. Alle percelen binnen het gemeentelijk grondgebied moeten voorzien zijn van een rioolaansluiting tenzij lokaal zuiveren doelmatiger is. Bij locaties waar lokaal zuiveren vanwege specifieke gebiedskenmerken mogelijk een betere optie is, wordt in overleg met Hoogheemraadschap Rijnland besloten wat de beste keuze is. Om gezondheidsrisico's van rioolwater te beperken en wateroverlast te voorkomen, dient het rioolstelsel hydraulisch in orde te zijn. Dat wil zeggen dat het water goed afgevoerd kan worden en er geen verstoppingen zijn die de afvoer belemmeren.

Op basis van de gemeentelijke zorgplicht en de eigen ambities van de gemeente, heeft de gemeente voor afvalwater de volgende doelen gesteld:

- Zorgen voor inzameling van het binnen het gemeentelijk gebied geproduceerde afvalwater
- Doelmatig beheer en een goed gebruik van de riolering
- Zorgen voor het transport van het ingezamelde water naar een geschikt lozingspunt, bijvoorbeeld naar een AWZI of voor regenwater naar het oppervlakte water. Hierbij geldt:
    - We voorkomen ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater.
    - We veroorzaken zo min mogelijk overlast voor de omgeving
    - De gemengde riolering dient over voldoende afvoercapaciteit te beschikken om een regenbui te kunnen verwerken

2.2 Werkwijze afvalwater

2.2.1 Inzamelen

Vanuit de Omgevingswet heeft de gemeente de verplichting een voorziening aan te bieden voor het inzamelen van afvalwater. Alle percelen binnen het gemeentelijk grondgebied moeten voorzien zijn van een rioolaansluiting, tenzij lokaal zuiveren doelmatiger is. Voor nieuwe aansluitingen en/of aanvragen dient de gemeente met het waterschap af te stemmen. Voor riolering worden de volgende regels gehanteerd:

- Nieuwbouw: in geval van in- of uitbreidingsplannen wordt het afvalwater aangesloten op de gemeentelijke riolering en draagt de gemeente zorg voor de inzameling van afvalwater. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen binnen of buiten de kom gelegen percelen.
- Bedrijfslozingen: de gemeente ontvangt deze lozingen op de gemeentelijke riolering onder voorwaarden, mits het ontvangende systeem het afvalwater kan verwerken. Buiten de afstandscriteria uit het Overgangsrecht ‘Activiteitenbesluit’ en het Overgangsrecht ‘Besluit Lozen Buiten Inrichtingen’, maakt de gemeente de afweging voor wel of geen aansluiting op de riolering. Indien de gemeente hier niet voor kiest, dient de lozer zelf een adequate voorziening aan te leggen. Dit betreffen maatwerkvoorschriften.
- Lozingen van huishoudens: alle percelen gelegen tot maximaal 40 meter afstand van de bestaande (druk)riolering zijn of worden aangesloten op de gemeentelijke riolering. Buiten deze 40-metergrens is dit niet per se het geval. De insteek is om altijd aan te sluiten op het gemeentelijke rioolstelsel. Mocht dit fysiek onrealistisch zijn of tot hoge kosten leiden dan kan in overleg met het hoogheemraadschap worden besloten om een alternatieve voorziening voor te schrijven. Het is dan aan de lozer zelf om riolering naar het bewoonde gebied te bekostigen of met een verbeterde septictank te voldoen aan Artikel 22.148 van omgevingsplan gemeente Nieuwkoop. De gemeente kiest hiervoor omdat de rioolheffing niet bedoeld is voor het aanleggen van relatief dure oplossingen in het buitengebied. Voor deze woningen geldt dat zij geen rioolheffing betalen. Per aanvraag wordt bepaald of de aansluiting op de (druk)riolering doelmatig is. Voor locaties waar aansluiting op de riolering niet doelmatig is, geldt dat een maatwerkoplossing met het waterschap moet worden gezocht.

Aansluiting op het gemeentelijk riool of alternatieve gemeentelijke voorzieningen gebeurt altijd door, of in opdracht van, de gemeente en wordt bij nieuwe aansluiting/aanleg volledig betaald door de lozer. In geval van aansluiting op de riolering regelt de gemeente de aansluiting tot aan de perceelgrens.

Handhaving van bestaande gemeentelijke aansluitingen en voorzieningen wordt betaald door de gemeente. Eventuele vervanging of aanpassing ten gevolge van een wijziging in de lozing (bijvoorbeeld toename van de lozing) wordt echter volledig betaald door de lozer.

Binnen de gemeente Nieuwkoop zijn 13 IBA’s (Individuele behandeling van afvalwater) in beheer bij Waternet. In 2027 gaan alle IBA’s vervangen worden. Daarbij betaalt Waternet de helft van de kosten; de andere helft van de kosten is voor rekening van gemeente Nieuwkoop. De IBA’s blijven in beheer van Waternet. Een IBA is een lokale, minizuiveringsinstallatie die afvalwater van een enkel gebouw zuivert en daarna loost op oppervlaktewater of in de bodem.

2.2.2 Transport

Het transport van afvalwater vindt plaats via een gemengd rioolstelsel, een gescheiden vuilwaterstelsel (VWA) en pers- en drukleidingen. De zorg voor het transport van afvalwater is onderverdeeld in de volgende aspecten:

- Afvoercapaciteit: dit wordt gewaarborgd door het systeem te ontwerpen op de hydraulische norm (bui 9) en door beheer op orde te houden, om blokkades in de riolering (wortelingroei of inhangende inlaatstukken) of vervuiling te voorkomen.
- Afkoppelen: door hemelwater af te koppelen van het VWA-riool, neemt de druk op dit VWA-riool af. Daarnaast beperkt het gezondheidsrisico's voor mens en natuur en leidt het tot beter functioneren van de AWZI'S. Volgens het omgevingsplan van gemeente Nieuwkoop kan de gemeente een eigenaar van een bouwwerk verplichten tot afkoppelen.
- Emissiereductie: de gemeente zoekt oplossingen in het verminderen van emissies, verbeteren van het watersysteem of ingrepen in de openbare ruimte. Mogelijke toename van emissies als gevolg van klimaatverandering worden zo veel mogelijk gecompenseerd door maatregelen aan het rioolsysteem.
- Voorkomen rioolvreemd water: door controle op/van lekke riolering, foutieve (drainage)aansluitingen en drempelhoogtes. Dit gebeurt op doelmatige wijze, waarbij onderzoek niet preventief plaatsvindt maar bij klachten en/of waarnemingen die duiden op foutieve aansluitingen.

2.2.3 Doelmatig beheer van de riolering

Om het stelsel duurzaam in stand te houden, is reiniging en onderhoud aan het rioolstelsel noodzakelijk:

- Het vuilwaterriool wordt eens per 10 jaar geïnspecteerd en gereinigd.
- Pers- en drukriolering worden niet planmatig gereinigd, maar de gemeente wil dit wel meer in de planning op gaan nemen. Problematische persleidingen zijn al wel in beeld. Deze worden eens per drie jaar doorgespoten door de buitendienst.
- Hoofdgemalen worden eens per jaar geïnspecteerd door een extern bedrijf. Op basis van de inspectie worden eventuele onderhouds- en vervangingswerkzaamheden ingepland.
- De buitendienst doet de inspectie van pompunits en randvoorzieningen jaarlijks. Op basis van de inspectie worden eventuele onderhouds- en vervangingswerkzaamheden ingepland.
- De gemalen en circa 75% van de pompunits zijn aangesloten op een telemetriesysteem. Storingen worden in eerste instantie door de eigen gemeentelijke buitendienst opgelost, complexere problemen worden uitbesteed. Het beheer van het telemetriesysteem is uitbesteed aan een gespecialiseerd bedrijf.
- De overige voorzieningen worden incidenteel gereinigd tijdens rioolonderhoud, hiervoor is geen onderhoudsplan.

2.2.4 Duurzaam beheer van de riolering

Wanneer aan het einde van de technische levensduur blijkt dat riolering nog in goede staat is, wordt een afweging gemaakt om de riolering te relinen in plaats van te vervangen. Bij relinen wordt een nieuwe leiding in de bestaande riolering geplaatst. De afweging om te vervangen wordt ook gemaakt voor (onderdelen van) gemalen aan het einde van de technische levensduur.

2.2.5 Energiezuinige pompen

Bij vervanging van pompen, worden energiezuinige pompen toegepast.

2.3 Doelen hemelwater

2.3.1 Inzamelen

Wij hebben een zorgplicht voor het doelmatig inzamelen van overtollig hemelwater uit de openbare ruimte. We hebben ook de zorgplicht om overtollig hemelwater van particuliere percelen in te zamelen wanneer dit niet redelijkerwijs van perceeleigenaar kan worden verwacht.

In de basis is iedereen zelf verantwoordelijk voor het verwerken van zijn of haar eigen hemelwater. Van burgers wordt verwacht dat zij ‘eigen’ hemelwater zelf verwerken. Door hergebruik, door infiltratie in de bodem of door opslag in een vijver. Pas wanneer dit niet haalbaar is, nemen wij als gemeente deze verantwoordelijkheid over.

Het is onze doelstelling om bewoners en bedrijven te stimuleren om regenwater zoveel mogelijk op het eigen perceel vast te houden. Zo komt het niet in de riolering, voorkomen we droogte en dragen we bij aan biodiversiteit en het verminderen van hittestress. Bovenal is het belangrijk dat onze inwoners zich bewust zijn van hun eigen rol en bijdrage aan het watersysteem van Nieuwkoop.

2.3.2 Verwerken

In een traditioneel rioleringssysteem zijn regenwater en afvalwater op dezelfde buis aangesloten. Dit heet een gemengd stelsel. Door regenwater af te koppelen van de buis verminderen we de belasting van het rioolstelsel en voorkomen we dat er schoon water naar de waterzuivering wordt gepompt. Het is onze doelstelling om zoveel mogelijk af te koppelen. Of dit mogelijk is hangt af van de lokale grondwaterstand en bodemgesteldheid. Afkoppelen mag niet leiden tot grondwateroverlast.
Bij het verwerken van hemelwater hanteren we de volgende voorkeursvolgorde:

1. Opvangen en verwerken op eigen terrein
2. Afvoeren naar oppervlaktewater
3. Afvoeren via het hemelwaterriool
4. Afvoeren naar het gemengde rioolstelsel

2.3.3 Onderhoud

De gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud aan het gemeentelijk hemelwaterriool en infiltratievoorzieningen die in beheer van de gemeente zijn.

2.3.4 Nieuwe aanleg

Bij nieuwbouw passen wij geen gemengde stelsels meer toe.
Nieuwe aanleg dimensioneren wij op bui 09 uit de Leidraad Riolering. Dit is een bui die statistisch eens per 5 jaar voorkomt (T=5). Het wettelijk minimum is een bui die eens per 2 jaar voorkomt (bui 08, T=2). Oudere delen van ons rioleringssysteem zijn hierop ontworpen.

2.3.5 Foutaansluitingen

Onze doelstelling is dat er geen foutieve aansluitingen zijn. Foutieve aansluitingen zijn aansluitingen van een vuilwaterleiding op een hemelwatersysteem, of schoon water op een drukriool. Wanneer we foute aansluitingen constateren maken we daar werk van.

2.4 Werkwijze hemelwater

2.4.1 Bestaand gebied

Bij reconstructies en herontwikkelingen bekijken wij altijd de mogelijkheid om hemelwater af te koppelen. We koppelen bij voorkeur het wegoppervlak en de voorkant van de woningen (regenpijpen) af. De gemeente betaalt de kosten voor het afkoppelen van de regenpijpen op particulier terrein. Deelname van de perceeleigenaar is op basis van vrijwilligheid.

Sinds 1 januari 2024 is de Verordening afvoer hemelwater en grondwater van kracht. Deze Verordening biedt de mogelijkheid om een eigenaar van een bouwwerk te verplichten tot afkoppelen bij uitvoering van een rioleringsplan. Deze verordening moet nog worden geïntegreerd in het gemeentelijke omgevingsplan. Wanneer het omgevingsplan wordt gemaakt gaan we de verordening specifiek maken. We gaan dan gebieden aanwijzen waar afkoppelen wel en niet wenselijk is.

Wij kiezen ervoor om het afkoppelen van particuliere percelen aan te pakken op basis van vrijwilligheid. Bij reconstructies en herontwikkelingen worden de perceeleigenaren onder andere door bewonersbrieven en inloopavonden ingelicht over de noodzaak van afkoppelen en de voordelen ervan. De komende planperiode beoordelen we het succes van deze

aanpak. Mocht dit tot onvoldoende resultaat leiden, dan hebben we de juridische mogelijkheid om afkoppelen in bestaand gebied te verplichten (zie kader).

Het afgekoppelde regenwater houden we in de nieuwe situatie zoveel mogelijk vast door infiltratie of berging in bijvoorbeeld een wadi. Langzaam loopt het regenwater vervolgens via een hemelwaterleiding naar oppervlaktewater. De hemelwaterleiding zelf dient ook als buffering. Met het vullen van een lege leiding kan water tijdelijk in de leiding worden opgeslagen.

Om onze inwoners bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid en rol zetten wij in op communicatie en campagnes. Wij maken gebruik van de gemeentelijke website en lokale media voor algemene communicatie. Bij specifieke overlast zoals verstoppingen doen we gerichte huis-aan-huis communicatie. Via campagnes zoals ‘Steenbreek’ en ‘Tegel eruit, plant erin’ werken we aan het ontstenen van particulier terrein.

2.4.2 Nieuwbouw

Bij nieuwbouw wordt hemelwater in principe op het eigen perceel verwerkt. Het is aan een initiatiefnemer om aan te tonen dat het niét lukt om hemelwater op het perceel zelf te verwerken. Pas dan gaan wij in gesprek met een initiatiefnemer over het overnemen van de verantwoordelijkheid voor het verwerken van hemelwater. In de praktijk is dit het geval bij gebieden waar weinig ruimte is en/of waar de ondergrond ongeschikt is om water in te infiltreren. Wordt afvoer naar een gemeentelijke voorziening toegestaan, dan betaalt de initiatiefnemer de kosten van het realiseren van een aansluitpunt of een waterberging buiten het plangebied.

2.4.3 Hemelwater in het buitengebied

In het buitengebied hebben we veel druk- en persriolering. Deze zijn alleen bedoeld voor het transport van afvalwater en niét van hemelwater. Bij druk- en persriolering is er dus geen mogelijkheid om hemelwater aan te sluiten en is er geen sprake van dat de gemeente de verantwoordelijkheid voor het verwerken van hemelwater overneemt.

2.4.4 Hinder, overlast en schade

Het kan voorkomen dat een zware regenbui leidt tot hinder, overlast of schade. Het systeem is ingericht op het verwerken van een bui die eens per 5 jaar valt. Zwaardere buien verwerken vraagt grote investeringen die niet doelmatig zijn. Hoe wij omgaan met problemen door water verschilt per geval en is altijd maatwerk. We hanteren onderstaande tabel om de situatie te beoordelen en onze actie op te baseren. We maken onderscheid in drie categorieën: hinder, overlast en schade. De beschrijving van iedere categorie is in onderstaand figuur af te lezen.

De gemeente hanteert hierbij de volgende acceptatieniveaus: hinder is acceptabel, overlast is niet wenselijk en schade is niet acceptabel.

Gebeurtenis	Omschrijving	Voorbeeld
Hinder	Kortdurend water-op-straat van geringe omvang, waarbij vervoer en transport nog mogelijk is (wegen blijven toegankelijk) en geen schade optreedt.	
Overlast	Ernstige hinder (zoals verdund afvalwater op straat of stremming) en forse hoeveelheden hemelwater op straat.	
Schade	Kort- of langdurend 'water-op-straat' van een dusdanige omvang dat er schade aan eigendommen optreedt (doordat water panden binnenstroomt) en/of essentiële (gebruiks-)functies uitvallen[7].	

2.4.5 Integraal werken

Nieuwkoop is een relatief kleine gemeente waardoor mensen elkaar en het gebied goed kennen. Dat maakt het werken overzichtelijk en de lijntjes kort. Dit heeft als voordeel dat met álle beheerders van de verschillende vakdisciplines naar ruimtelijke plannen en overlastlocaties wordt gekeken. Een praktisch voorbeeld hiervan is dat er bij het onderhoud van een weg gekeken wordt naar de mogelijkheid om overbodige verharding weg te halen. Dit soort relatief eenvoudige oplossingen zijn waardevol. Ze helpen bij het ontlasten van de riolering tijdens piekbuien

Het onderhoud van wegen is leidend in de algehele onderhoudsplanning. Riolering en groen passen – als dat mogelijk is – de planning aan en zo gebeurt al het werk in één keer in plaats

Bij de herinrichting van De Kuil in Noorden zijn een aantal klimaatadaptieve maatregelen genomen. Zo zijn de woningen afgekoppeld en is het regenwater aangesloten op het hemelwaterriool. Hierdoor komt er minder water in het gewone riool en neemt de kans op wateroverlast af.
Ook is er meer groen aangelegd. Bijvoorbeeld bij parkeerplaatsen. Daardoor trekt regenwater makkelijker in de bodem en warmen deze parkeerplaatsen minder op dan gewone parkeerplaatsen. De aanplant van extra bomen en groen in de wijk verkoelt, fleurt op, maakt de lucht schoner en stimuleert de biodiversiteit.
Tekst via Duurzaam-Nieuwkoop.nl. Afbeelding via vanIngen.nl

van achter elkaar. Het inpassen van werkzaamheden door het drinkwaterbedrijf, de netbeheerder en de woningcorporaties zijn planningstechnisch een uitdaging. Hier zijn we scherp op, maar de afstemming lukt niet altijd.

2.4.6 Foutieve aansluitingen

Wanneer wij foutieve aansluitingen constateren via onze eigen buitendienst of door meldingen, doen we onderzoek naar de bron en handhaven wij. Onderzoek gebeurt via rookproeven, temperatuurmetingen en het analyseren van draaiuren van gemalen. Foutieve aansluitingen van vuilwater op het hemelwaterstelsel komen we sporadisch tegen (1 à 2 keer per jaar).

2.4.7 Onderhoud en reparatie

Kolken worden eens per jaar door een extern bedrijf gereinigd. Straatvegen wordt zes keer per jaar uitgevoerd.

HWA-riolen maken onderdeel uit van het reguliere beheer en onderhoud van de vrijvervalriolering; reinigings- en inspectiefrequentie van eens per 10 jaar. Wadi's maken onderdeel uit van het groenbeheer; maaifrequentie van 4 keer per jaar.

2.5 Doelen grondwater

Wij hebben als gemeente de zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van de maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoort.

De zorgplicht heeft het karakter van een inspanningsverplichting. Dat wil zeggen dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor handhaving van het grondwaterpeil in bebouwd gebied, maar alleen een regierol vervult. De zorgplicht werkt niet met terugwerkende kracht en kan dus niet leiden tot aansprakelijkheid voor schadesituaties uit het verleden.

De gemeente heeft als taak om doelmatige maatregelen te treffen om structureel nadelige effecten te voorkomen of beperken. Als uit klachten of meldingen blijkt dat grondwateroverlast optreedt, dan onderzoekt de gemeente de situatie. De taak bestaat niet uit het wegnemen van de (ervaren) overlast. In Nieuwkoop verstaan we onder overlast het volgende:

- Structureel: structurele grondwateroverlast, is (potentieel) terugkerende overlast waarbij de gebruiksfunctie op de lange termijn wordt aangetast, of waarbij het nadelige gevolg regelmatig voorkomt.
- Overlast (nadelige gevolgen): wanneer woningen economische schade of mensen fysieke schade ondervinden of normaal gebruik van bovengrondse gebruiksfuncties van de betreffende ruimte of het betreffende terrein wordt aangetast.
- Doelmatig: doelmatige maatregelen zijn maatregelen die qua kosten in overeenstemming zijn met de effecten en gecombineerd kunnen worden met andere werkzaamheden. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen kosten enerzijds en vermindering van de overlast (zowel de mate van overlast als het aantal personen of gebiedsgrootte met overlast) anderzijds.

Maatregelen op particulier terrein zijn altijd voor rekening van de particulier zelf. Maatregelen in openbaar gebied voert de gemeente alleen uit als sprake is van structureel nadelige gevolgen (en geen taak is van provincie of waterschap).

2.5.1 Verantwoordelijkheden

Naast de gemeente hebben particulieren, het waterschap en de provincie ook een wettelijke verantwoordelijkheid in het grondwaterbeheer. De particulier zorgt voor bouwkundige of waterhuishoudkundige voorzieningen op eigen terrein omdat hij verantwoordelijk is voor de goede staat van zijn eigendom. Het waterschap dient door peilbeheer voldoende ontwatering en afvoercapaciteit te garanderen. Hiervoor voert HHR een boezemstudie uit. Tevens zijn zij vergunningverlener voor kortdurende grondwateronttrekkingen in de ondiepere lagen van de bodem, zoals bronbemaling bij bouwprojecten. De Provincie is vergunningverlener voor grootschalige en langdurige grondwateronttrekkingen in de diepere bodemlagen, zoals drinkwateronttrekkingen en bodemenergiesystemen.

2.6 Werkwijze grondwater

2.6.1 Bouwontwikkelingen

Voor nieuwbouwsituaties heeft de grondwatertaak betekenis in het voortraject bij de zogenaamde weging van het waterbelang, voorheen de watertoets (artikel 5.37 Besluit kwaliteit leefomgeving). Dit houdt in dat bij het vaststellen van een omgevingsplan ook de gevolgen voor het beheer van watersystemen worden meegenomen. Hier hoort ook de grondwatertaak bij. De opvattingen van het waterschap worden hierin meegewogen. Voor Nieuwkoop vullen we dit als volgt in:

- De gemeente maakt een integrale afweging bij het bepalen van bouwlocatiekeuze. Vanuit grondwater is het belangrijk dat bouwontwikkeling niet tot schade leidt en geen beperkingen geeft aan de werking van het natuurlijke watersysteem.
- We eisen bij bouwontwikkelingen een drooglegging van 1 meter. Dit controleren we bij de oplevering.

2.6.2 Drainage

Drainage dient om grondwaterstanden te controleren op plaatsen waar deze te hoog of te laag is. Ze voorkomen grondwateroverlast. We gaan als volgt om met drainage:

- Bij herontwikkeling, herinrichting en renovaties maken wij per geval de afweging of de aanleg van drainage in de openbare ruimte doelmatig is.
- Bij vervangingswerkzaamheden leggen we waar nodig drainage in de rioolsleuf om stijgende grondwaterstanden bij lekke (oude) riolering te voorkomen. Dit gebeurt in ongeveer 50% van de gevallen.

Drainage op gemeentegrond hebben wij voor het grootste deel in beeld. Drainage die op particuliere gronden zijn aangelegd zijn ons grotendeels onbekend. Wanneer we bij werkzaamheden onbekende drainageleidingen tegenkomen voegen we deze toe aan ons beheersysteem.

2.6.3 Bronnering

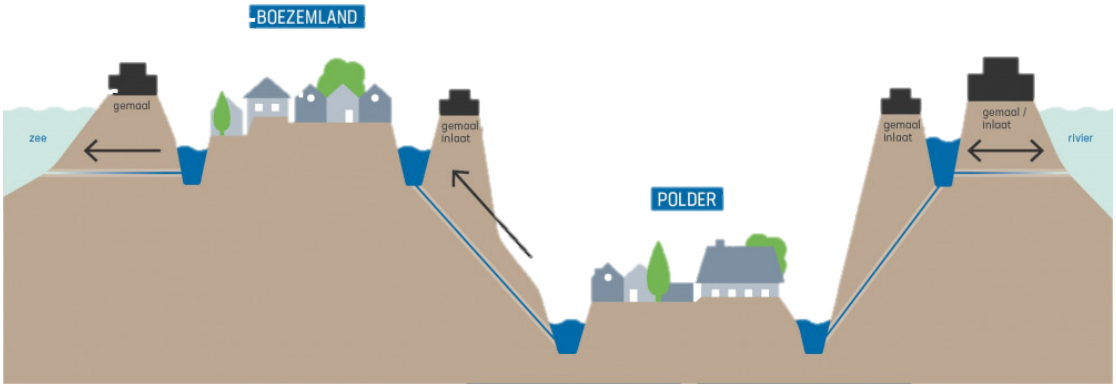
Bij een bronnering wordt tijdelijk grondwater aan de bodem onttrokken om de grondwaterstand te verlagen. Zo kunnen werkzaamheden, zoals de aanleg van bouwwerken en kabels en leidingen, droog worden uitgevoerd. Voor zowel het onttrekken van

grondwater als het lozen van het opgepompte grondwater op oppervlaktewater geldt dat Waterschappen HHR, HDSR en AGV/Waternet hiervoor het bevoegd gezag zijn.
Voor het toetsen van lozing van bronneringswater op de riolering geldt dat de gemeente bevoegd gezag is. Uitgangspunt is dat schoon bronneringswater niet op het vuilwaterriool wordt geloosd, maar terug wordt gebracht in de bodem of afgevoerd wordt naar het oppervlaktewater. In de praktijk zal dit echter niet altijd mogelijk zijn. Bij grotere projecten is daarom een omgevingsvergunning verplicht met een waterparagraaf.

2.7 Doelen oppervlaktewater

2.7.1 Oppervlaktewater

Oppervlaktewater is het geheel van sloten, plassen, vijvers, kanalen, meren, beekjes en rivieren. Voor een gezonde omgeving is gezond en aantrekkelijk oppervlaktewater wenselijk. Oppervlaktewater is belangrijk voor het bergen en afvoeren van overtollig water, waarmee ‘water-op-straat’ situaties of schade voorkomen of verminderd worden. Daarnaast vervult oppervlakte een belangrijke functie voor de beleving van bewoners.

2.7.2 Verantwoordelijkheden gemeente Nieuwkoop

De gemeente neemt verantwoordelijkheid voor de volgende taken binnen het oppervlaktewaterbeheer:

- Uitvoering van de taken die in het Beleids- en beheerplan waterpartijen 2025-2029 zijn opgesteld voor de gemeente Nieuwkoop.
- Het inzichtelijk maken en beperken van emissies vanuit de riolering op het oppervlaktewater.
- Biodiversiteit vergroten rondom het oppervlaktewater.
- Het stellen van realistische ambities voor oppervlaktewater.

Het monitoren en verbeteren van de waterkwaliteit ziet de gemeente Nieuwkoop als een verantwoordelijkheid het Hoogheemraadschap van Rijnland.

2.8 Werkwijze oppervlaktewater

Beleids- en beheerplan waterpartijen 2025-2029
Het beleids- en beheerplan waterpartijen van gemeente Nieuwkoop dient om de gemeente doelgericht, efficiënt en professioneel waterbeheer uit te laten voeren. Waar het GRP zich focust op de riolering binnen de gemeente, richt dit document zich op de visie op waterpartijen binnen de gemeenten. Daarnaast beschrijft het de ambities voor de komende jaren en de beleidskaders waarbinnen het beheer wordt uitgevoerd. Het geeft ook een indicaties van de onderhoudskosten voor de planperiode 2025-2029. Het beleids- en beheerplan waterpartijen en het GRP zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden

De taken die in het beleids- en beheerplan waterpartijen zijn opgesteld, zijn onderverdeeld in dagelijkse onderhoudstaken en grote onderhoudstaken:

- Dagelijks onderhoud bevat werkzaamheden als kleine reparaties, ophalen van ingezakte en ingetrapte oevers, schoonhouden van duikers en verwijderen van (overtollige) waterplanten, drijfvuil en zwerfafval. Dit gebeurt jaarlijks en op basis van meldingen.
- Groot onderhoud bevat werkzaamheden als baggeren en vervangen van oeverwerken en stuwen. Baggeren gebeurt volgens het baggerschema eens per 10 jaar. Vervangen van oeverwerken en stuwen gebeurt aan het einde van de technische levensduur.

Emissies vanuit de riolering op het oppervlaktewater

- Door middel van afkoppelen van vuilwater van hemelwater, zal de kans op riooloverstortingen afnemen in de toekomst.
- De bergbezinkbassins worden bemeten,
- Momenteel zijn er geen risicovolle riooloverstorten. Mochten er in de toekomst risicovolle riooloverstorten bij komen, dan zullen deze worden bemeten, waardoor eventuele emissies vanuit de riolering op het oppervlaktewater inzichtelijk zijn

Biodiversiteit vergroten rondom het oppervlaktewater

- Spoor A: natuurvriendelijke oevers aanleggen met subsidie van de Kader Richtlijn Water (KRW)
- Bij vervanging van beschoeiing van oevers, aan het einde van hun levensduur, wordt een afweging gemaakt voor natuurvriendelijke oevers

Het stellen van realistische ambities voor oppervlaktewater

- Momenteel is Meijepark de enige zwemlocatie binnen de gemeente Nieuwkoop. Deze zwemlocatie blijft gehandhaafd.

3 Waar staan we nu?

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we wat we hebben en waar we nu staan. Met de evaluatie kijken we terug op de afgelopen planperiode: welke maatregelen zijn uitgevoerd, wat hebben we bereikt en waar liepen we tegenaan?

Onder areaal laten we met eenvoudige illustraties zien hoe ons rioolstelsel is opgebouwd; wat hebben we aan rioolbuizen, gemalen, overstorten, pompen etc.? De illustraties geven ook een mooi beeld van hoe ons hele watersysteem met elkaar samenhangt.

Tot slot geven we met een toets van de huidige situatie aan in hoeverre de huidige stand van zaken van onze rioleringszorg voldoet aan de kwaliteit zoals we deze voor ogen hebben; onze uitgangspunten en normen. In de bijlage hebben wij deze toetsing van de huidige situatie in ‘stoplicht’-vorm toegevoegd aan de uitgangspunten en normen door bij ieder doel een indicatie te geven over de voortgang.

3.2 Evaluatie afgelopen planperiode

3.2.1 Beleid

Het vorige GRP is op hoofdlijnen uitgevoerd zoals voorzien. Een aantal geplande werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd. Dit heeft meerdere oorzaken: personele krapte, uitlopende planningen bij andere partijen (netbeheer, drinkwater en kabels en leidingen). Ook is het merkbaar dat regionale (beleids)trajecten meer inspanning vragen dan voorheen. De projecten die zijn uitgevoerd zijn duurder uitgevallen dan in het vorige GRP was voorzien, dit is met name een gevolg van de hoge inflatie van afgelopen jaren.

Het GRP is qua detailniveau goed bevallen. Het is een praktisch werkdocument dat duidelijk aangeeft hoe Nieuwkoop invulling geeft aan beleidsdoelstellingen en wat dat betekent voor de praktische werkzaamheden.

3.2.2 Personele inzet

De personele inzet die op papier beschikbaar is, was toereikend. Echter is een vacature voor een beleidsmedewerker niet gedurende de hele planperiode ingevuld. Hierdoor is de beheerder ook beleidstaken uit gaan voeren en zijn er in het beheer werkzaamheden blijven liggen. Deze werkzaamheden o.a. het bijwerken van rioolrevisies in het beheersysteem en het inmeten van ontbrekende rioolgegevens, worden tijdens de komende planperiode alsnog opgepakt.

3.2.3 Financieel

Een aantal werkzaamheden is nog niet uitgevoerd, waardoor de inkomsten vanuit de rioolheffing hoger waren dan de uitgaven. Het geld in de voorziening is hierdoor opgelopen.

3.2.4 Afvalwater

Het algemene beeld van de kwaliteit van de riolering is dat deze nog goed is. Op basis van de leeftijd van het stelsel verwacht de gemeente wel een vervangingspiek. De gemeente beschikt over een actueel beheerbestand geschikt voor het dagelijks beheer en onderhoud van de riolering.

Alle vacuümriolering is verwijderd en vervangen door drukriolering met bijbehorende minigemalen. Deze zijn toegevoegd op de gemeentelijke hoofdpost pompen en gemalen waardoor we ze continu kunnen monitoren. Hierdoor krijgen we een beter inzicht in eventuele storingen en aanvoer van afvalwater. Met Waternet zijn afspraken gemaakt over het beheer en renovatie van de IBA's in Nieuwkoop. De renovatie van de AWZI Nieuwveen is in 2022 afgerond. Om de hele afvalwaterketen slimmer te maken is het samenwerkingsverband Databureau Waterketen opgestart. Hierin wisselen gemeenten, drinkwaterbedrijven en het Hoogheemraadschap van Rijnland gegevens en resultaten van analyses uit.

3.2.5 Hemelwater

Momenteel is de gemeente bezig met het actualiseren van de beheergegevens. Na de planperiode zal een nieuw SSW opgesteld worden. Een SSW (Systeemoverzicht Stedelijk Water) is een document of plan dat het gehele stedelijke watersysteem in kaart brengt, inclusief alle rioleringen, hemelwater- en grondwatersystemen en bijbehorende objecten zoals wadi's en sloten. Het SSW beschrijft hoe deze systemen functioneren, evalueert hun prestaties en stelt maatregelen voor om kwetsbare locaties, zoals plekken met wateroverlast, aan te pakken en het watersysteem robuuster te maken. In de afgelopen jaren is er weinig wateroverlast opgetreden. De gemeente hanteert geen specifieke bergingseis, maar houdt bij regenval wel de volgende prioritering aan; vasthouden → bergen → afvoeren. Er vindt actieve communicatie plaats richting bewoners en ondernemers, waarbij gekeken wordt naar subsidies en kortingen voor klimaatadaptieve maatregelen.

3.2.6 Grondwater

In gevallen van grondwateronderlast mogen bewoners zelf drainage aanleggen op hun eigen perceel. Wanneer dit technisch mogelijk is verzorgt de gemeente een aansluiting van de afvoer op het hemelwaterriool. Een eerder geval van grondwateronderlast in de Vosholstraat is verholpen. Het grondwatermeetnet is uitgebreid met 50 extra peilbuizen, om het inzicht in de grondwaterstanden te vergroten.

3.2.7 Oppervlaktewater

Er zijn geen overstorten die lozen op een KRW-waterlichaam. De Kader Richtlijn Water (KRW) is Europese wetgeving die sinds 2000 geldt en als doel heeft om alle wateren in de EU (oppervlaktewater, grondwater, kustwateren en overgangswateren) gezond en schoon te maken en houden. KRW-waterlichamen zijn waterlichamen die specifiek getoetst worden op de eisen die gelden vanuit de KRW. De Nieuwkoopse Plassen zijn een voorbeeld van een KRW-waterlichaam. Overstorten die lozen op een KRW-waterlichaam vormen een groter risico vanwege de eisen die gelden voor het oppervlaktewater op deze locatie.
Voor de overige overstorten is door het Hoogheemraadschap van Rijnland bepaald dat deze niet risicovol zijn en niet aangepakt hoeven te worden.

3.3 Areaal

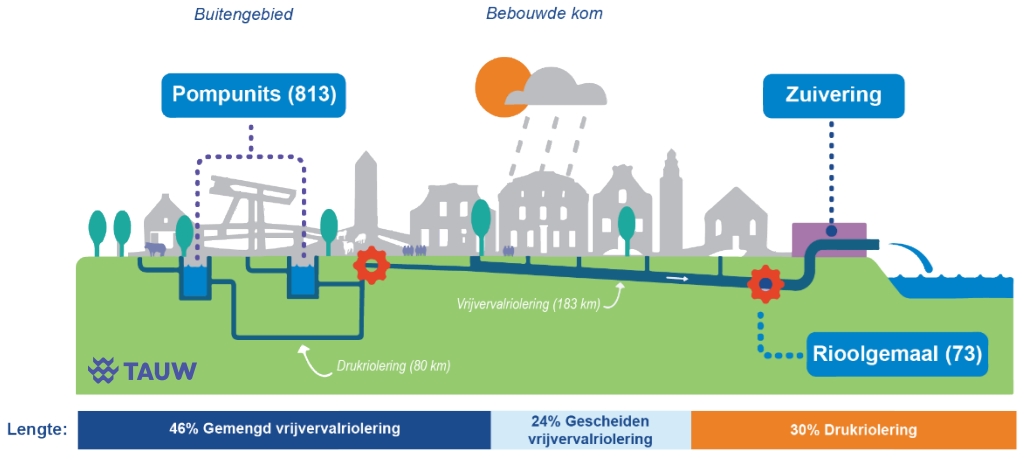
Het gehele rioolstelsel met alle objecten en voorzieningen is een kapitaalgoed. De totale vervangingswaarde is ca. EUR 126,2 miljoen. De uitsplitsing van deze vervangingswaarde is te zien in onderstaande tabel.

Object	Vervangingswaarde (EUR x mln.)	Aantal

Vrijvervalriolering	81,0	183 km
Persleidingen	4,2	28 km
Gemalen, pompunits en randvoorzieningen	37,2	73 gemalen, 813 pompunit en randvoorzieningen (bergbezinkbassins)
Drukriolering	3,3	80 km
IBA's	0,6	13 stuks
Totaal	126,2	

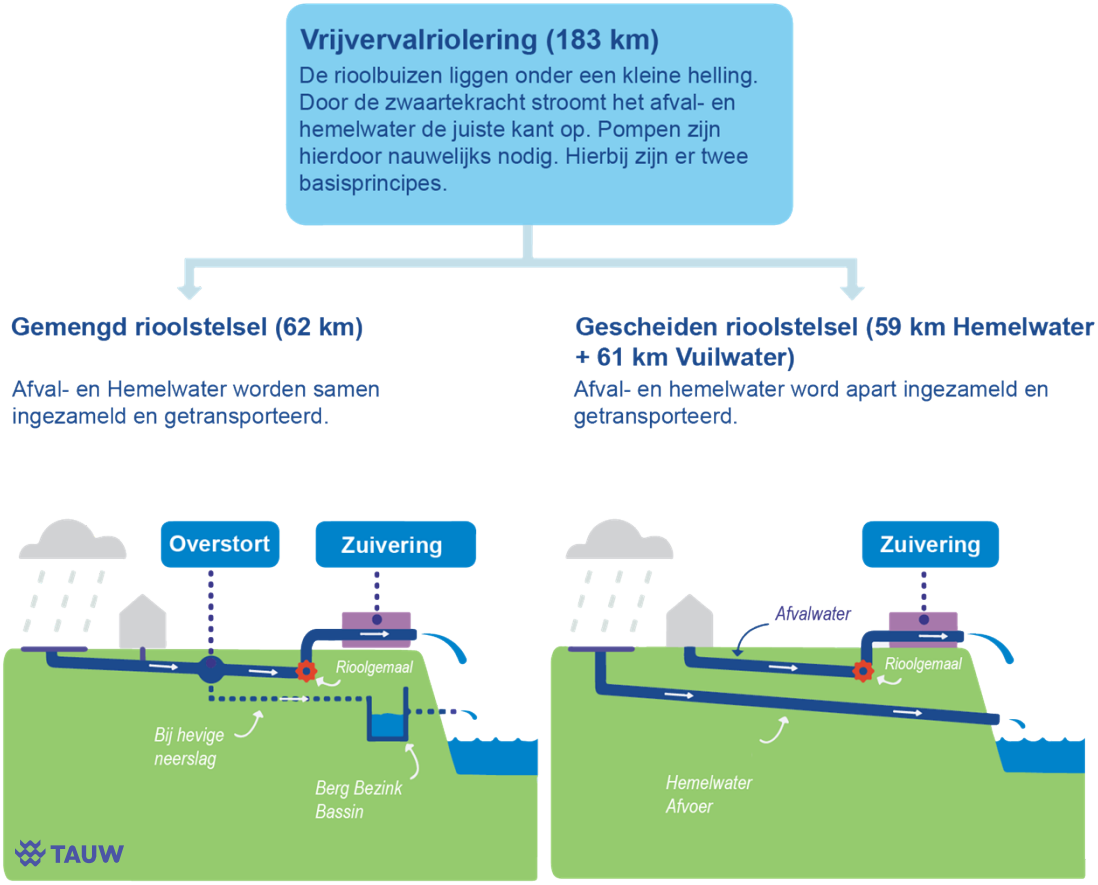
In onze beheerpakketten houden we alle gegevens over onze riolering bij. Onderstaand figuur geeft een overzicht van ons systeem aan leidingen, pompen en gemalen. In de volgende paragrafen zijn de verschillende onderdelen van de riolering toegelicht:

- Riolering onder vrij verval
- Drukriolering
- Infiltratievoorzieningen
- Drainage

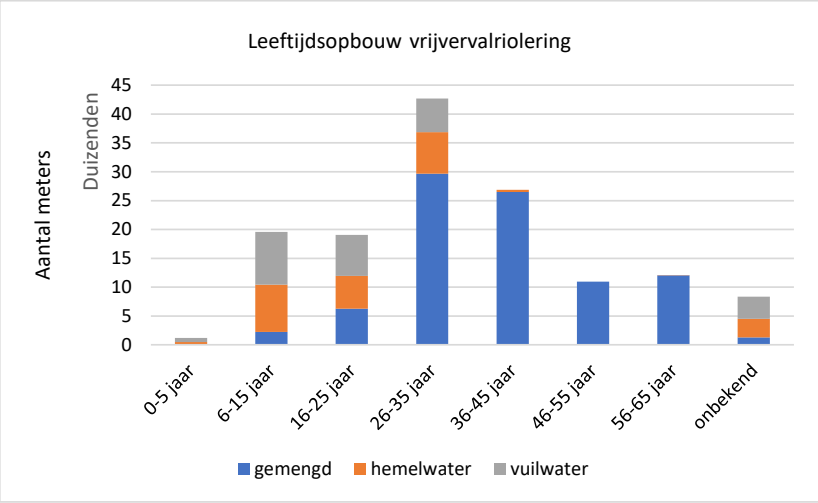

3.3.1 Vrijvervalriolering

De afbeelding hieronder laat het principe van vrijvervalriolering zien. En het aantal km vrijvervalriool leidingen wat in beheer van de gemeente Nieuwkoop is. Vrij verval wil zeggen dat het water onder afschot (hellend) kan wegstromen. De vrijvervalriolering is onder te verdelen in een gemengd en (verbeterd) gescheiden stelsel.

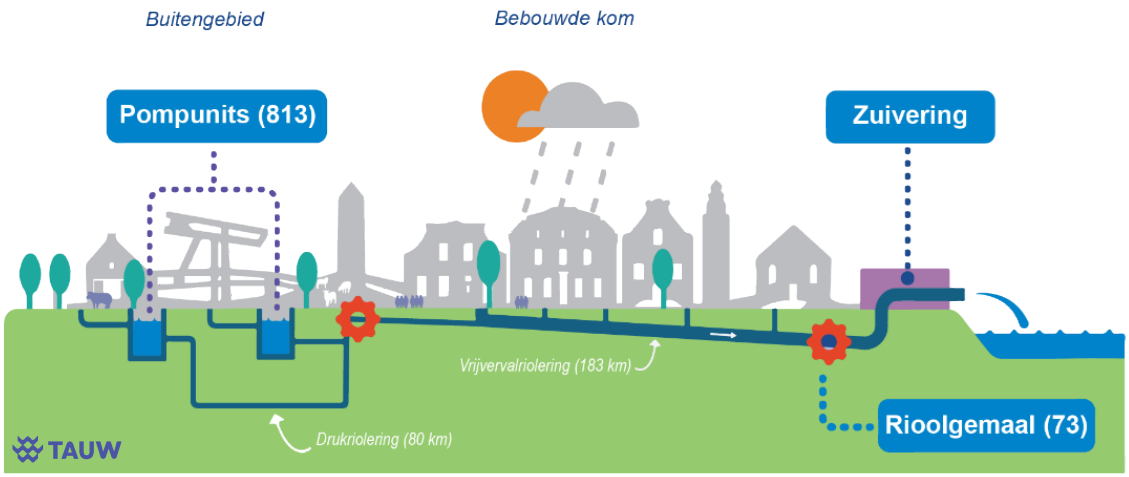
Onderstaande grafiek toont de leeftijdsopbouw van het vrijvervalstelsel. Een overzicht van alle overstorten is opgenomen in de bijlage.

3.3.2 Drukriolering

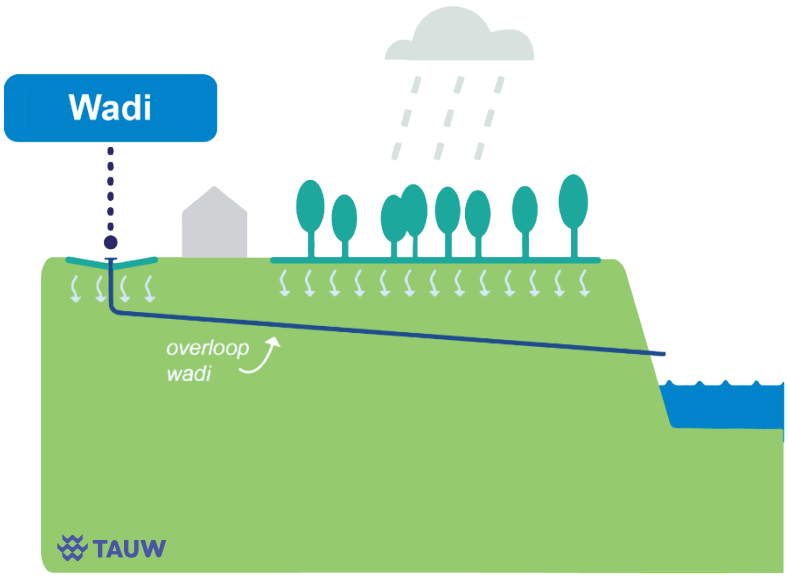
Drukriolering is een vorm van mechanische riolering. Afvalwater wordt door een pomp in een kleine rioolleiding geperst en uiteindelijk naar de rioolwaterzuivering gepompt. Iedere woning of verzameling van woningen heeft een eigen pomp die het afvalwater naar de vrijvervalriolering afvoert, waarna het via het rioolgemaal naar de zuivering wordt gepompt.

Drukriolering buitengebied (80 km)
Vooral in het buitengebied is vrijvervalriolering niet mogelijk of ondoelmatig. Daar wordt afvalwater onder druk door kleine rioolbuizen getransporteerd. Er wordt geen hemelwater mee afgevoerd.

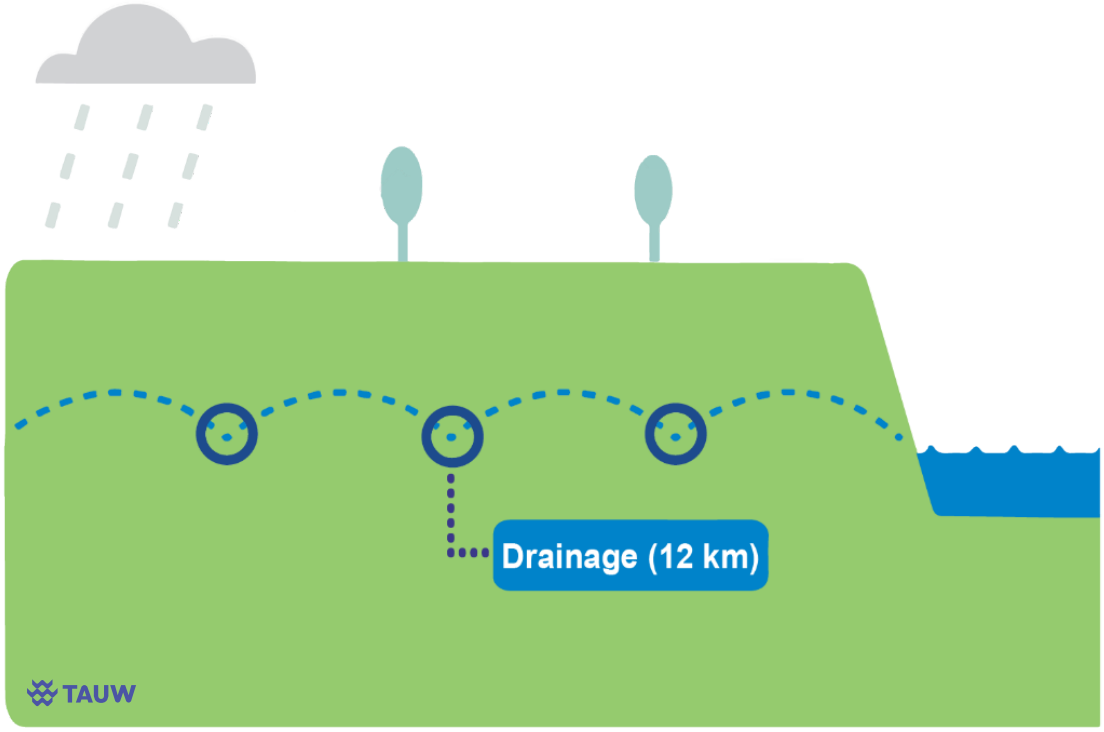
3.3.3 Infiltratievoorzieningen

Infiltratie is het laten wegzakken van hemelwater in de bodem. Door het aanleggen van infiltratiesystemen kan regenwater beter in de grond zakken en houden we meer water vast in het gebied waar het valt. Dit is gunstig voor droge perioden.

3.3.4 Drainage

Drainage is het afvoeren van overtollig grondwater via een systeem van ondergrondse waterinlatende buizen. We passen dit met name toe in gebieden met (te) hoge grondwaterstanden. Ook het aanleggen van extra oppervlaktewater kan via peilbeheer zorgen voor het verlagen van de grondwaterstand.

Als het nodig is, zetten we drainage in wanneer de grondwaterstanden te hoog zijn. Dit doen we beperkt om de effecten door droogte niet te versterken. Daarnaast is het ook niet overal toegestaan om drainage toe te passen. Op grote schaal streven we naar het natuurlijk beheersen van grondwater.

3.4 Gegevensbeheer

De WIBON (Wet Informatie-uitwisseling Bovengrondse en Ondergrondse Netten) schrijft voor dat de aanwezige rioleringsvoorzieningen in beeld moeten zijn. In lijn met de eisen uit de wetgeving wordt de inspanning voor het bijhouden en actualiseren van de beheergegevens voortgezet in de komende planperiode. Om zorg te dragen voor snelle en eenduidige verwerking van aangeleverde revisies in het beheersysteem van de gemeente is het belangrijk om in de planperiode van dit GRP vast te stellen aan welke eisen aangeleverde revisiegegevens moeten voldoen.

Door personele uitdagingen is er een achterstand in het gegevensbeheer, waarbij de volledigheid en kwaliteit van de beheergegevens verbeterd moeten worden. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan inmetingen van overstorten, controle van foutieve koppelingen, het verwerken van ontbrekende (drainage)stelsels en het inventariseren van het aangesloten en afgekoppelde verharde oppervlak.

Om de kwaliteit ook in de toekomst te borgen, dienen de gegevens conform de GWSW-standaard verwerkt te worden.

4 Wat gaan we doen?

In hoofdstuk 2 hebben we onze doelen voor afval-, hemel-, grond,-en oppervlaktewater gepresenteerd. In de bijlage hebben we per doelstelling onze voortgang aangegeven.

Waar nodig nemen we (extra) maatregelen om onze doelen te halen. In dit hoofdstuk benoemen we deze. We hebben de maatregelen gesplitst naar type maatregelen en acties gericht op:

- Fysieke maatregelen
- Communicatie en participatie
- Onderzoeksmaatregelen

Speerpunten
We hebben als gemeente een aantal speerpunten geformuleerd die centraal staan bij de uitvoering van dit gemeentelijk rioleringsplan. Dit zijn:

- **Vergroten inzicht hydraulisch functioneren**: op dit moment beschikken we niet over een actueel en compleet rekenmodel. Hierdoor is het niet mogelijk om een waarheidsgetrouwe hydraulische berekening uit te voeren. De komende planperiode richten we ons op onderzoek om de gegevens te controleren en ontbrekende gegevens aan te vullen, op basis van deze gegevens het rekenmodel te completeren en hydraulische berekeningen uit te voeren.
- **Opnemen GRP in omgevingsplan**: Nieuwkoop is begonnen me het opstellen van het omgevingsplan. Het omgevingsplan is niet in één keer gereed, maar bevindt zich in een overgangsfase tot eind 2031, wanneer gemeenten het moeten omzetten naar een volledig en definitief omgevingsplan volgens de Omgevingswet. Bij het opstellen van het omgevingsplan moet een aantal onderdelen vanuit dit plan opgenomen worden. Het gaat in ieder geval om nieuwbouwvoorschriften en onze hemelwaterverordening, inclusief gebiedsaanwijzingen.

Fysieke maatregelen
Dit zijn de maatregelen die we concreet in uitvoering gaan brengen. Het betreffen:

- Beheer-en onderhoudsmaatregelen
- Verbetermaatregelen
- Vervangingsmaatregelen

Onderzoeksmaatregelen
Dit zijn niet-fysieke maatregelen die bedoeld zijn om meer kennis/inzicht te krijgen. Dit betreft:

- Inventarisatie van gegevens
- Opstellen/actualiseren van beleidsstukken
- Uitvoeren van onderzoeken

Communicatie en participatie
We beschrijven het belang van goede verbinding met onze bewoners en bedrijven om participatie. Daarnaast beschrijven we hoe we deze verbinding willen onderhouden en verbeteren door middel van goede communicatie.

4.1 Fysieke maatregelen

Met de uitvoering van fysieke maatregelen geven we invulling aan onze ambities. De fysieke maatregelen zijn onder te verdelen in beheer en onderhoudsmaatregelen, in vervangingsmaatregelen en in verbetermaatregelen.

4.1.1 Beheer en onderhoudsmaatregelen

We houden de bestaande infrastructuur op een kwalitatief goed niveau door het uitvoeren van beheer- en onderhoudsmaatregelen. Waar mogelijk kiezen wij voor maatregelen die de levensduur van het areaal kunnen verlengen. De uitvoering en frequentie van beheer en onderhoud zijn beschreven in de werkwijzen voor afvalwater, hemelwater en oppervlaktewater.

4.1.2 Vervangingsmaatregelen

We houden de bestaande infrastructuur op een kwalitatief goed niveau door te zorgen voor tijdige vervanging om storingen te minimaliseren. We vervangen (onderdelen van) gemalen, pompunits, IBA's en randvoorzieningen. De kosten hiervoor staan in de tabel hieronder uitgewerkt voor de planperiode.

Type onderhoud	Totale kosten planperiode
Vrijvervalriolen	EUR 7.197.779
Gemalen	EUR 1.629.281
Persleidingen	EUR 757.910
Pompunits	EUR 1.230.557
IBA's	EUR 208.000
Randvoorzieningen	EUR 0
Totale kosten planperiode	EUR 11.023.527

Het meeste budget gaat op aan het verbeteren van het stelsel bij reconstructies. Voor de planperiode zijn deze maatregelen concreet gepland en opgenomen in de projectenplanning. Voor na de planperiode zijn deze cyclisch bepaald op basis van aanlegjaar en technische levensduur.

Jaar	Totale kosten
2026	EUR 2.185.651
2027	EUR 2.345.357
2028	EUR 2.639.994
2029	EUR 1.901.692
2030	EUR 1.950.832
Totale kosten planperiode	EUR 11.023.527

Onderhoud aan de bedieningskast van een mini-gemaal

4.1.1 Verbetermaatregelen

Vrijvervalriolering heeft een verwachte levensduur van 70 jaar. Bij nieuwe aanleg of renovatie is het daarom belangrijk om nu al rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen. In andere woorden, we richten ons systeem nu al in op het klimaat van de toekomst. Daarbij willen we rekening houden met drogere of nattere omstandigheden. Waar mogelijk koppelen we hemelwater daarom af van het (gemengde) riool. Op deze manier voorkomen we overbelasting van het riool bij extreme buien en zorgen we tegelijkertijd voor het vasthouden en infiltreren van water, waardoor een buffer ontstaat voor droge perioden.

Maatregel	Kosten	2026	2027	2028	2029	2030
Noordeinde - NE1a / De Dobbe - meekoppelen	EUR 73.378			■		
Ter Aar - TA6 / A. van Heusdenstraat e.o. - meekoppelen	EUR 322.971				■	
Ter Aar - TA7 / Hoogerheijdestraat e.o. - meekoppelen	EUR 357.044			■		
Aanbrengen HWA riool Noordeinde en Dorpstraat i.c.m. dijkverbeteringswerkzaamheden Waterschap	EUR 250.000	■				
Vervangen persriool en drukrioolleiding Nieuwveens Jaagpad i.c.m. dijkverbeteringswerkzaamheden Waterschap	EUR 560.000	■				
Aanbrengen verbinding tussen Uitweg en gemaal Noordse Buurt, vernieuwen drukriool Uitweg	EUR 262.010			■		
Duiker Achttienkavelsweg vervangen huidige Ø30 voor een Ø100, gelijktijdig met wegonderhoud	EUR 50.000			■		
Nieuwe aansluitingen Nieuwveens Jaagpad drukriolering	EUR 200.000			■		
Nieuwkoop - NK11 / Het Brak / Joris Zudde	EUR 328.964	■				
Totale kosten planperiode	**EUR 2.404.367**					

4.2 Onderzoeksmaatregelen

We gebruiken onderzoeksmaatregelen om ons inzicht in het rioleringssysteem te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op de evaluatie van het voorgaande GRP en de gehouden werksessie.

Maatregel	Kosten	2026	2027	2028	2029	2030
Inmeten hoofdgemalen	EUR 5.000	■				
Inmeten van de uitlaten en/of overstortleidingen	EUR 5.000	■				
Onderzoek afkoppelen openbare/publieke gebouwen	EUR 5.000			■		
Onderzoek duurzaamheid	EUR 2.500 p/j	■	■	■	■	■
Onderzoek foutieve aansluitingen buitengebied	EUR 2.500 p/j	■	■	■	■	■
Informatie houten funderingen toevoegen aan Geovisia	EUR 1.000 p/j	■	■	■	■	■
Actualisatie GRP	EUR 30.000				■	
BRP / hydraulische toetsing 2D	EUR 35.000				■	
extra inmeten rioolputten (inhaalslag)	EUR 20.000 p/j	■	■			
Inventarisatie en onderzoek duikers	EUR 100.000 p/j		■	■		
Onderzoek gehele HWA stelsel Bovenland	EUR 100.000			■		
Totale kosten planperiode	**EUR 450.000**					

4.3 Communicatie en participatie

We vinden het belangrijk dat mensen zich bewust zijn van water en de kansen en risico's die daarbij horen. In het verlengde hiervan moeten onze inwoners weten waarvoor ze zelf verantwoordelijk zijn.

We merken dat niet iedereen dit waterbewustzijn heeft en dat is zorgelijk. Aan een watersysteem in balans dient iedereen een steentje bij te dragen. En dat is nodig, want ongeveer 60% van onze grond is in particulier bezit.

We werken aan het creëren van waterbewustzijn in onze gemeente. We doen dat op de volgende manier:

- Communicatie over de procedure bij rioleringsproblemen via onze website.
- Gerichte communicatie op locaties waar we verstoppingen constateren door doekjes, vet, etc. met daarin instructies over het gebruik van de riolering.
- Aanbod om op kosten van de gemeente huizen af te koppelen van de gemengde riolering bij rioolwerkzaamheden (voorgevel) waar dit kan. Waar dit niet haalbaar is koppelen we af tot aan de perceelgrens.

- Organiseren van allerlei activiteiten. In 2024 ging dat bijvoorbeeld om deelname aan operatie Steenbreek (zie figuur 1), acties in de Klimaatweek, het uitdelen van boompjes aan bewoners om de tuin te vergroenen en het geven van tuintips samen met IVN. Op Duurzaam-Nieuwkoop.nl staan tips en adviezen voor het vergroenen van je tuin. Daar zijn ook verschillende groenspecials (zie figuur 2) te downloaden.

Figuur 1 - Een uitsnede van de missie van Operatie Steenbreek

Figuur 2 - Een uitsnede uit groenspecial nummer 17 van mei 2025.

5 Wat is daarvoor nodig?

5.1 Inleiding

Om aan onze zorgplichten te voldoen zijn middelen nodig. Middelen bestaan zowel uit personele als financiële middelen. Het bedrag dat nodig is om de taken uit te voeren komt uit de rioolheffing. Iedereen in de gemeente die baat heeft bij onze inspanning, draagt daar ook financieel aan bij. De inkomsten uit de rioolheffing worden alleen besteed aan de taken beschreven in dit plan.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderdelen aan bod:

- Personeel & Organisatie - waarin we de benodigde en beschikbare personele middelen beschrijven.
- Inkomsten - waarin we beschrijven hoe de rioolheffing is opgebouwd, welke overige inkomsten we hebben en hoeveel geld we momenteel beschikbaar hebben in onze voorzieningen.
- Lasten - waarbij we onderscheid maken tussen exploitatielasten en vervangings- en verbeteringsinvesteringen.
- Kostendekkingsberekening - waarin we lasten en inkomsten met elkaar hebben vergeleken en hebben bepaald wat het effect hiervan op een voorziening is.
- Heffingstarief - Om een positief saldo van de voorziening te behouden is een nieuwe tariefbepaling doorgerekend.

Figuur 3 - Onderhoudskosten: reinigen van de riolering

5.2 Personeel en organisatie

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is de volgende formatie beschikbaar:

- 3 FTE beheer buitendienst
- 2,73 FTE beheer binnendienst
- 4,1 FTE werkvoorbereiding en uitvoering.

Hiermee is totaal 9,83 FTE beschikbaar. Vanuit de voormalige Leidraad Riolering gold een benchmark van 3 FTE voor riolering per 10.000 inwoners. Hieruit volgt dat de gemeente Nieuwkoop voldoende FTEs beschikbaar heeft voor riolering en er is geen aanleiding om het huidige aantal FTE te wijzigen. Door openstaande vacatures hebben we in de afgelopen planperiode geen beschikking gehad over de volledige hoeveelheid FTEs.

5.3 Inkomsten

5.3.1 Rioolheffing

De voorgestelde rioolheffing per 1 januari 2026 bedraagt EUR 244,13. In 2026 zijn er 13.574 aansluitingen in de gemeente Nieuwkoop. In de planperiode houden we rekening met de volgende stijging in de heffingseenheden (nieuwbouwwoningen):

- 2027: 42 heffingseenheden
- 2028: 372 heffingseenheden
- 2029: 0 heffingseenheden
- 2030: 110 heffingseenheden

Dit is een voorzichtige inschatting om tegenvallers in toekomst te voorkomen.

5.3.2 Voorzieningen

Conform het GRP maken wij gebruik van een 'voorziening voor tariefegalisatie' conform BBV (art. 44 lid 2 BBV). De te verwachten stand van de voorziening per 1 januari 2026 is EUR 6,6 mln.

5.4 Lasten

5.4.1 Exploitatielasten

Ten laste van de voorziening tariefegalisatie brengen wij de volgende exploitatielasten in rekening:

- Kosten voor dagelijks beheer en onderhoud, onderzoeken en planvorming etc.
- Personele lasten
- Kapitaallasten uit het verleden
- Nieuwe kapitaallasten (over vervangingen en verbeter-maatregelen)
- BTW over kosten voor:
    - dagelijks beheer en onderhoud, onderzoeken en planvorming
    - het afschrijvingsdeel van de kapitaallasten

5.4.2 Vervangingsinvesteringen

Voor de planperiode is op basis van de kwaliteitsgegevens vanuit inspecties een concrete projectenplanning gemaakt voor de vrijvervalriolering. Voor de vervangingen na de planperiode, is uitgegaan van de verwachte totale vervangingskosten uit het vorig GRP en zijn deze vervolgens geïndexeerd.

Uitgangspunten overige vervangingen:

- Gemalen, persleidingen, IBA's en randvoorzieningen zijn cyclisch bepaald op basis van aanlegjaar + technische levensduur.
- Drukriolering en pompunits zijn geclusterd (dit zijn er ruim 800 stuks). Voor het vervangen van deze units is gerekend met EUR 225.000 per jaar.

We zien in de toekomst een vervangingspiek op ons afkomen. De jaarlijkse inspecties en beoordelingen hiervan moeten uitwijzen hoe deze piek er daadwerkelijk uit komt te zien. We gaan alleen vervangen wat ook daadwerkelijk op basis van kwaliteitsmetingen en onze risicobewuste aanpak aan vervanging toe is.

5.5 Kostendekking

5.5.1 Uitgangspunten kostendekking

In de berekening van de rioolheffing is met de volgende gemeentelijke financiële uitgangspunten rekening gehouden:

- Bij de berekening van de rioolheffing is geen rekening gehouden met inflatie.
- Alle genoemde bedragen zijn prijspeil januari 2026.
- De rente over de voorziening bedraagt 0 % (Rentetoevoeging aan voorzieningen zijn niet toegestaan vanuit BBV (Besluit Begroting en Verantwoording, een wettelijk kader voor gemeenten en provincies in nederland).
- Afschrijving:
    - Rentepercentage over investeringen: 0,5 % voor de planperiode
    - Lineaire afschrijving
    - start afschrijving in jaar na investering
- Financiële afschrijvingstermijnen in jaren:

Object	Afschrijvingstermijn in jaren
Vrijvervalriolen	70
Gemalen bouwkundig	30
Gemalen mechanisch-elektrisch	15
Pompunits bouwkundig	30
Pompunits mechanisch-elektrisch	15
Persleidingen	75
Drukriolering	75
Randvoorzieningen bouwkundig	75
Randvoorzieningen mechanisch-elektrisch	15
IBA's bouwkundig	30
IBA’s mechanisch	15

5.6 Bepaling rioolheffing

Op basis van de uitgangspunten, totale lasten, inkomsten en stand van de voorziening zoals in de voorgaande pagina’s beschreven is het effect op de rioolheffing bepaald voor de periode 2026-2085.

Het uitgangspunt bij het bepalen van het tarief is het voeren van een solide beleid, waarin inkomsten en uitgaven op een lange termijn in balans zijn en waarin we doelmatig omgaan

met de beschikbare middelen. Het effect van het beleid dat we kiezen heeft effect op de langetermijnfinanciering en daarmee de benodigde rioolheffing.

Uit de berekening blijkt dat de rioolheffing en de huidige stand van de voorziening op termijn niet toereikend zijn om de totale jaarlijkse lasten te dragen. Een scenario waarin de tarieven gelijk blijven is daarmee geen optie. Echter de eerste jaren is de huidige rioolheffing en stand van de voorziening voldoende om bij een kleine stijging van de heffing een positief saldo van de voorziening te behouden. Dat komt omdat de voorziening op dit moment goed gevuld is (EUR 6,6 miljoen). Om ook in de toekomst een positief saldo van de voorziening te behouden zijn verschillende varianten doorgerekend:

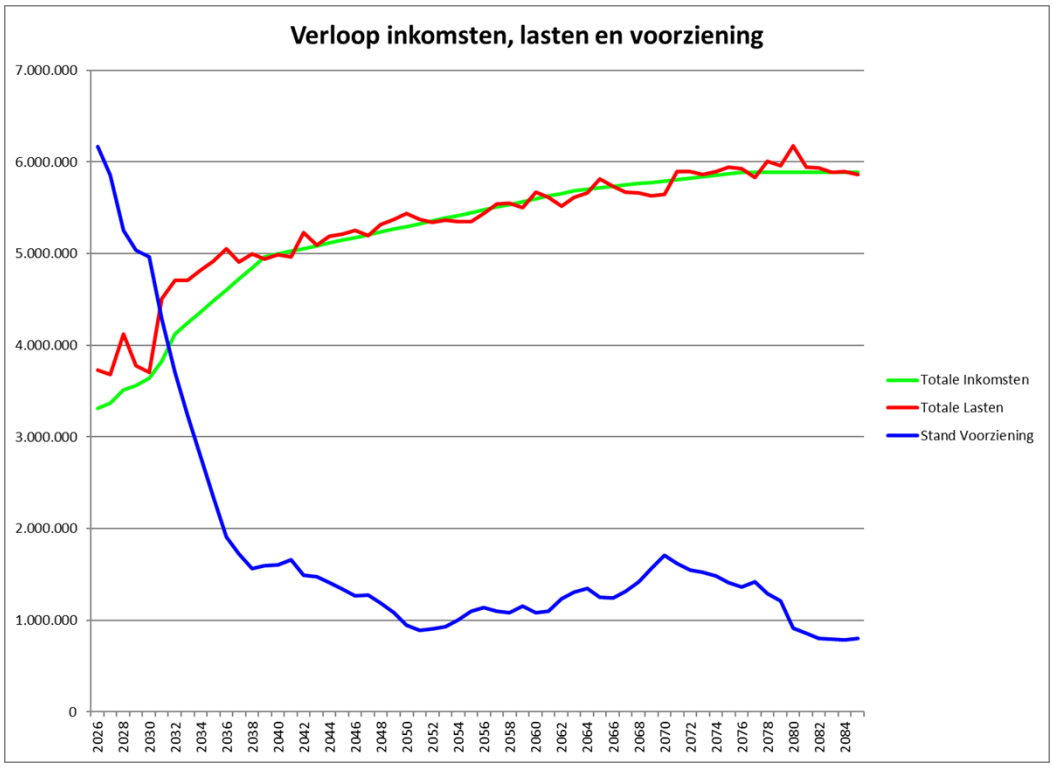
- Variant 1 : EUR 3,50 per jaar stijgen in de planperiode en daarna:
  - 1A: 2031 – 2039 EUR 8,- per jaar stijgen, 2044 – 2046 EUR 8,- per jaar stijgen, 2057 – 2059 EUR 8,- per jaar stijgen en 2070-2071 EUR 8,- per jaar stijgen en geen stijging in tussenliggende jaren
  - 1B: 2031-2039 EUR 8,- per jaar stijgen, 2040 – 2063 EUR 2,- per jaar stijgen, 2064 – 2076 EUR 1,- per jaar stijgen en daarna niet meer
  - 1C: 2031 – 2034 EUR 15,- per jaar stijgen, 2035 – 2068 EUR 2,- stijgen en daarna niet meer

Bij variant 1 is sprake van een beperkte stijging in de planperiode, waardoor er meer wordt onttrokken uit de voorziening. Na de planperiode is een stijging nodig om te voorkomen dat de voorziening in het rood komt (dit mag niet). Opties 1A, 1B en 1C geven verschillende manier om de stijging ná de planperiode vorm te geven. Dit kan bloksgewijs (1A), geleidelijk (1B) of 1C: snel stijgen en daarna afvlakken.

- Variant 2: EUR 6,- per jaar stijgen van 2026 – 2039 en daarna EUR 3,- per jaar stijgen t/m 2058 en daarna niet meer.

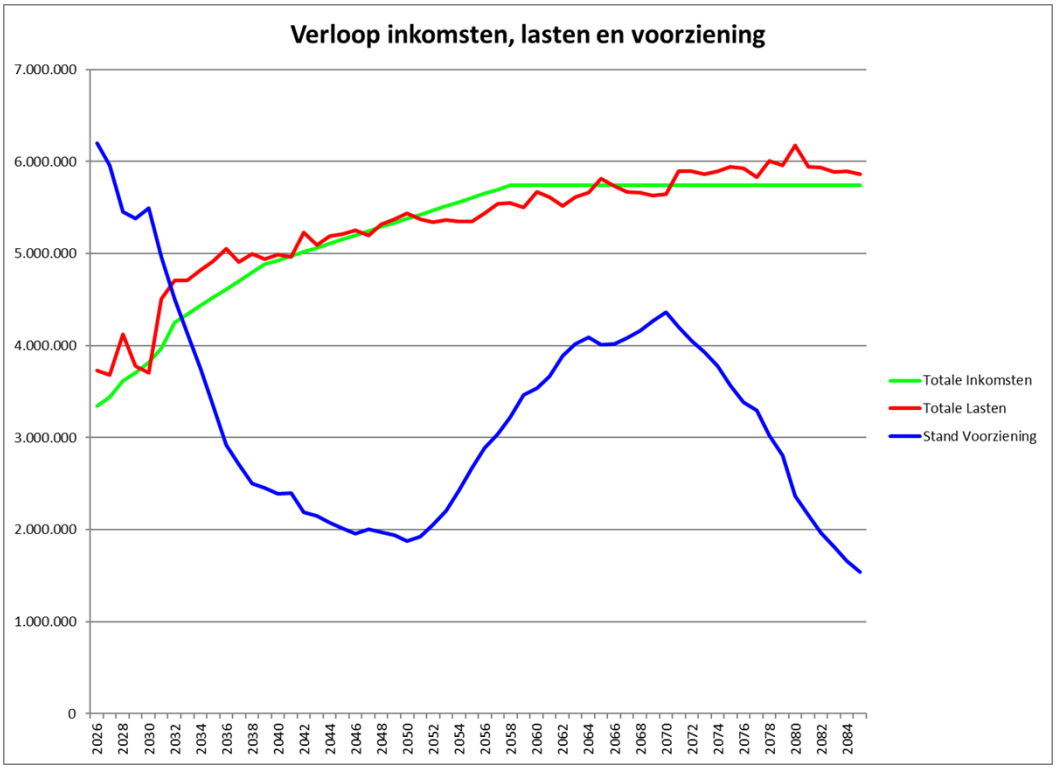
Daarnaast dient de rioolheffing jaarlijks met de optredende inflatie te worden gecorrigeerd.

De grafiek hieronder laat voorkeursvariant 1B zien. Belangrijk hierbij is dat de uitgaven in de planperiode hoger zijn dan de inkomsten, waardoor onttrokken wordt uit de voorziening en die afneemt qua vulling. Rond 2040 zijn inkomsten en uitgaven weer met elkaar in evenwicht komt de vulling op ongeveer EUR 1 miljoen uit. Daarna blijft de voorziening in de bandbreedte van EUR 1 – 2 miljoen.

Figuur 4 - Financiële consequenties van variant 1B

Variant 2 gaat uit van het geleidelijk ophogen van de tarieven per 2026. De voorziening daalt hier meer geleidelijk dan bij variant 1 en vult zich naar verloop van tijd weer als gevolg van het langer doorstijgen van de tarieven.

Figuur 5 - Financiële consequenties van variant 2

Omdat de rioolheffing en de voorziening op dit moment toereikend zijn, wordt voorgesteld om te kiezen voor variant 1B. De gemeente heeft hiermee de komende planperiode de tijd om het inzicht te vergroten (onder andere door het uitvoeren van de hydraulische berekeningen) en hiermee de benodigde maatregelen/investeringen nader uit te werken. Binnen variant 1 heeft optie B de voorkeur. Het geleidelijk stijgen van de rioolheffing na de planperiode is het best uitlegbaar en zorgt voor de minst mogelijke fluctuatie in de heffingsbedragen.

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Nieuwkoop

Beeld, tekst en opmaak door TAUW
Format afkomstig van de gemeente Nieuwkoop
Foto's afkomstig uit de beeldbank van de gemeente Nieuwkoop

Gemeente Nieuwkoop
Kees Hoogervorst
Annemieke Egberts

Teylersplein 1
2441 LE NIEUWVEEN
Zuid-Holland

T + 31 140172
E info@nieuwkoop.nl

TAUW bv
Joren Zwaan
Casper Bennink
Jelle Thies

Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer

T + 31 57 06 99 91 1
E info@tauw.com

Bijlagen

Bijlage 1 – Afkortingen
Bijlage 2 – Begrippenlijst
Bijlage 3 – Wettelijke kaders: zorgplichten
Bijlage 4 – Overzicht overstorten gemengd en VGS
Bijlage 5 – Doelen toetsen aan huidige situatie
Bijlage 6 – Vervangingsinvesteringen

Bijlage 1 – Afkortingen

AGV	Waterschap 'Amstel, Gooi en Vecht'
AWZI	AfvalWaterZuiveringsInstallatie
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BK	Bouwkundig
BRP	BasisRioleringsPlan
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
HDSR	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
HHR	Hoogheemraadschap van Rijnland
HWA	HemelWaterAfvoer
IBA	Installatie voor Individuele Behandeling van afvalwater
KRW	Kaderrichtlijn Water
ME	Mechanisch-Elektrisch
SSW	Systeemoverzicht Stedelijk Water
VGS	Verbeterd Gescheiden Stelsel
VWA	VuilWaterAfvoer
WIBON	Wet Informatie-uitwisseling Bovengrondse en Ondergrondse Netten

Bijlage 2 – Begrippenlijst

Begrip	Beschrijving
Afkoppelen	Afkoppelen is het niet langer afvoeren van hemelwater via de riolering naar de AWZI maar het op omgevingsverantwoorde wijze brengen van hemelwater in de bodem of naar het oppervlaktewater. Omgevingsverantwoord wil zeggen zonder overlast of nadelige gevolgen voor bewoners, gebruikers, waterpeilbeheer, ecologie en water- en bodemmilieu
Basisrioleringsplan	Voor een Water- of aansluitvergunningaanvraag opgesteld document (tekening berekeningen en toelichting) met de huidige situatie van de riolering en de uit te voeren verbeteringsmaatregelen
Berging	De inhoud van de riolering of de hoeveelheid (tijdelijk) vastgehouden hemelwater uitgedrukt in m^3 of mm
Buitengebied	Het buitengebied is gedefinieerd als het gebied begrensd door de bebouwde kom (op basis van de Wegenwet) en de gemeentegrens
Drainage	Een systeem van doorlatende, geperforeerde kunststof pijpen in de bodem, waarin opvang en afvoer van overtollig grondwater plaatsvindt, waardoor de grondwaterstand beheerst kan worden
Drooglegging	Afstand tussen het oppervlaktewaterpeil en het maaiveld
Drukriolering	Gesloten rioolleiding achter een drukrioolgemaal waarin het afvalwater door middel van over- en onderdruk wordt getransporteerd
Emissie	De vuilworp uit een rioolstelsel
Foutieve aansluiting	Aansluiting van vuilwater op een regenwaterriool, aansluiting van regenwater op een vuilwaterriool of aansluiting van regenwater op een druk-, vacuüm- of persleiding

Gemaal	Constructie in een rioolstelsel om afvalwater van een bemalingsgebied naar een hoger peil te pompen of over langere afstand te transporteren. Rioolgemalen bestaan doorgaans uit een ontvangstkelder, één of twee pompen en een besturingskast. De pompen worden nagenoeg altijd elektrisch aangedreven
Gemengd rioolstelsel	Stelsel waarbij afvalwater inclusief ingezamelde neerslag door één leidingstelsel wordt getransporteerd
Gescheiden rioolstelsel	Rioolstelsel waarbij afvalwater exclusief neerslag door een leidingstelsel wordt getransporteerd en neerslag door een afzonderlijk leidingstelsel rechtstreeks naar oppervlaktewater wordt afgevoerd
Grondwater	Water beneden het grondoppervlak, meestal beperkt tot het water beneden de grondwaterspiegel
Grondwateronderlast	Problemen die zich voordoen als gevolg van lage grondwaterstanden, bijvoorbeeld aantasting van houten funderingen als gevolg van droogstand
Grondwateroverlast	Wateroverlast door hoge grondwaterstanden, bijvoorbeeld plasvorming op binnenterreinen of vocht in kruipruimtes
Huishoudelijk afvalwater	Afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden
Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA)	Een IBA (Individuele Behandeling van Afvalwater) is een lokale, mini-zuiveringsinstallatie die afvalwater van een enkel gebouw zuivert, bijvoorbeeld een huis of bedrijf, en het daarna loost op het oppervlaktewater of in de bodem. Deze systemen worden geplaatst in het buitengebied waar het aanleggen van een riolering te kostbaar is. Er zijn verschillende klassen IBA's, variërend van een eenvoudige septische tank (klasse I) tot complexere systemen (klasse II en III)
Infiltratie	Intreding van water in de bodem
Inrichting	Elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht
Inspectie	Het waarnemen, herkennen en beschrijven van de toestand

Kruipruimte	Ruimte onder de begane-grondvloer in gebruik voor het bereiken van leidingen voor inspectie, onderhoud of reparatie en voor ventilatie van de vloer en eventuele houten constructiedelen onder de woning
Lozing	Bij directe lozingen wordt het afvalwater direct in het milieu, oppervlaktewater of bodem gebracht. Indirecte lozingen vinden plaats in een rioolstelsel waarmee het afvalwater wordt ingezameld
Maaiveld	Grondoppervlak, bovenzijde van de bodem
Onderhoud	Herstel van het oorspronkelijke functioneren, waarbij de toestand van objecten ongewijzigd gehandhaafd wordt
Onderzoek	Het verzamelen, ordenen, analyseren en verwerken van gegevens, zodanig dat informatie kan worden afgeleid over de toestand en het functioneren van de riolering
Ontwatering	Afvoer van water uit percelen over en door de grond en eventueel door drains, kleine sloten en greppels naar een stelsel van grote waterlopen met als functie afwatering
Oppervlaktewater	Al het water dat zich in vloeibare vorm aan de oppervlakte van een planeet bevindt. Het staat hiermee in tegenstelling tot het grondwater dat bij bronnen opwelt, het op de polen en in gletsjers in de vorm van ijs gebonden water en waterdamp in de dampkring.
Overstorting	De lozing van afvalwater via de overstortdrempel naar oppervlaktewater
Peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter waarin een grondwaterstand c.q. stijghoogte kan worden gemeten
Persleiding	Gesloten rioolleiding achter een rioolgemaal waarin het afvalwater door middel van overdruk wordt getransporteerd
Randvoorziening	Vloeistofdichte voorziening als onderdeel van het rioolstelsel die als doel heeft de lozing van vuil uit het rioolstelsel op oppervlaktewater te verminderen

Relinen	Een renovatietechniek waarbij een met kunststofhars geïmpregneerde kous in de bestaande rioolleiding wordt geblazen of uitgerold. De buizen worden hierbij van binnenuit bekleed. Ook wel 'kousmethode' genoemd
Renovatie	Herstel van het oorspronkelijke functioneren, waarbij een ingrijpende toestandswijziging wordt doorgevoerd; evenaren technische staat van nieuw aangelegd
Riolering	Het samenstel van riolen, rioolputten en bijbehorende voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater
Riool	Samenstel van buizen tussen twee putten bestemd voor de inzameling en/of het transport van afvalwater
Stedelijk afvalwater	Huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater
Structurele grondwateroverlast	Grondwateroverlast wordt als structureel beschouwd als er:
	- én structureel te hoge grondwaterstanden zijn
	- én meldingen over structurele aantoonbare negatieve gevolgen zijn (overlast)
Verbeterd gescheiden rioolstelsel	Gescheiden rioolstelsel met voorzieningen waardoor de neerslag slechts bij wat grotere regenbuien naar oppervlaktewater wordt afgevoerd. Het meest vervuilde deel van de neerslag (first flush) wordt 'geborgen' in de riolering en naar de zuivering afgevoerd
Verharding	Oppervlak in stedelijk gebied waar neerslagwater niet kan infiltreren, maar oppervlakkig afstroomt (onder andere huizen, straten)
Vervangen	Herstel van het oorspronkelijk functioneren, waarbij het bestaande object wordt verwijderd en een nieuw gelijkwaardig object wordt teruggeplaatst
Vrijvervalriool	Riool waardoor afvalwater door de zwaartekracht wordt getransporteerd

Vuilwaterriool	Riool alleen bestemd voor de inzameling en het transport van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, niet zijnde neerslag
Waterketen	De waterstroom vanaf het drinkwaterbedrijf, via de gebruikers en het rioolstelsel naar de AWZI (drinkwatervoorziening – riolering – afvalwaterzuivering)
Wateroverlast	Het optreden van waterstanden boven maaiveldniveau waarbij hinder of schade wordt ondervonden
Wortelingroei	De wortels van bomen of planten, die door voegen, scheuren of via gebouw of kolkaansluitingen het riool zijn ingegroeid

Bijlage 3 – Wettelijke kaders: zorgplichten

De gemeente heeft taken voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Deze zijn beschreven in de zorgplichten. Hieronder volgt per zorgplicht een toelichting. Teksten zijn overgenomen vanuit het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)

Afvalwater
De gemeente heeft een zorgtaak om stedelijk afvalwater van binnen de bebouwde kom in te zamelen. Dit staat in artikel 2.16 lid 1 onder a onder 3 van de Omgevingswet. Deze zorgtaak kunnen ze voor huishoudelijk afvalwater invullen door het aanleggen van rioleringsstelsels. Afvoer van huishoudelijk afvalwater gebeurt dan door een vuilwaterriool. Een gemeente kan een gemeentelijk rioleringsprogramma vaststellen om invulling te geven aan de gemeentelijke watertaken (artikel 3.14 Omgevingswet).

Het rioleringsbeheer(verwijst naar een andere website) is gebaseerd op het totaal aan water dat vrijkomt en de rol van de riolering in de afvoer van dit totaal. Ook het aansluiten van huishoudelijke lozingen op de gemeentelijke riolering of een Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA behoort tot de activiteiten.

De zorgtaak van de gemeente vloeit voort uit de (Europese) Richtlijn stedelijk afvalwater(verwijst naar een andere website). Dit is opgenomen in de Omgevingswet: in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) Klik hier voor uitleg over dit begrip (opent in popup) staat dat de gemeente zorg draagt voor aanleg, beheer en onderhoud van een openbaar vuilwaterriool (artikel 3.16 Bkl).

Hemelwater
De gemeente moet zorgen voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. De hemelwatertaak is beperkt tot openbaar terrein. En tot afvloeiend hemelwater van particulier terrein dat de eigenaar niet zelf kan afvoeren. De gemeenten werken de reikwijdte van hun hemelwatertaak uit in de omgevingsvisie of een programma.

De gemeentelijke taak voor het beheer van afvloeiend hemelwater betreft:
- het afvloeiend hemelwater van openbaar terrein
- het afvloeiend hemelwater van particulier terrein, maar alleen als het niet anders kan

De hemelwatertaak staat in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 1° van de Omgevingswet. De eigenaar van het terrein waarop het hemelwater valt, is in principe zelf verantwoordelijk voor de afvoer van het hemelwater. Wanneer het hemelwater te verontreinigd is, moet het afvalwater ter plekke door de houder worden gezuiverd. Via een helofytenfilter, een zuiveringsfilter of een gelijksoortige voorziening.

In het omgevingsplan kunnen regels staan over de manier waarop een perceeleigenaar met afstromend hemelwater moet omgaan. De regels kunnen bijvoorbeeld een voorziening voorschrijven als voorwaarde voor het lozen van afstromend hemelwater in de bodem. Ook kunnen de regels een verplichting inhouden om de hemelwaterafvoer af te koppelen van de riolering.

De gemeente heeft taken voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Deze zijn beschreven in de zorgplichten. Hieronder volgt per

zorgplicht een toelichting. Teksten zijn overgenomen vanuit het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)

Grondwater
Gemeenten hebben een grondwatertaak. Dit staat in artikel 2.16 van de Omgevingswet. Deze taak bestaat uit 7 samenhangende elementen die bepalen of de gemeente verantwoordelijk is om nadelige gevolgen van de grondwaterstand te voorkomen.

Het moet gaan om (zie artikel 2.16, lid 1, onder a, onder 2 Omgevingswet): 'het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de op grond van deze wet aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet op grond van artikel 2.17, 2.18 of 2.19 tot de taak van een waterschap, een provincie of het Rijk behoort.'

Als alle elementen van de grondwatertaak aan de orde zijn, dan moet de gemeente maatregelen treffen om grondwateroverlast of grondwateronderlast (tekort aan grondwater) te voorkomen of te beperken. Dit betekent dat gemeenten zich zoveel mogelijk moeten inspannen om dit doel te bereiken.

Voor nieuwbouwsituaties heeft de grondwatertaak betekenis in het voortraject bij de zogenaamde weging van het waterbelang, voorheen de watertoets (artikel 5.37 Besluit kwaliteit leefomgeving). Dit houdt in dat bij het vaststellen van een omgevingsplan ook de gevolgen voor het beheer van watersystemen worden meegenomen. Hier hoort ook de grondwatertaak bij.

Bijlage 4 – Overzicht overstorten gemengd en VGS

Gebied Hoogheemraadschap van Rijnland			
Overstort:	***Plaats:***	***Situatie:***	
29-G-191	Nieuwkoop	Beethovenlaan 83	
28-V-007	Nieuwkoop	Ronde Bonk 56	
26-V-070	Nieuwkoop	Karhaak 9	
25-V-011	Nieuwkoop	Stibbe 8	
29-G-265	Nieuwkoop	Meeuwenlaan 1	
29-G-206	Nieuwkoop	Sperwerstraat 13	
28-V-142	Nieuwkoop	Fleurstraat 55	
28-G-002	Nieuwkoop	Chuchilllaan 123	
20-G-090	Noorden	Gerberastraat 24	
76-G-002	Noorden	Leliestraat 27	
51-G-027	Nieuwveen	Kerkstraat 41	
39-G-059	Noordeinde	Vijfbruggenpad / Busbaan	
39-G-061	Noordeinde	Dobbe 27	
45-G-053	Zevenhoven	Ruijgenbosch 17	
45-G-009	Zevenhoven	Vrijenhoek 29/31	
09-G-002	Ter Aar	Kievitspad 57	
07-G-036	Ter Aar	Hoogerheidestraat 50	
29-G-262	Nieuwkoop	Dennenlaan	Bergbezinkbassin
22-G-067	Nieuwkoop	Bernhardlaan	Bergbezinkbassin
53-G-278	Nieuwveen	Roggeveldweg	Bergbezinkbassin
07-V-008	Ter Aar	Dr. A. Schweitzerstraat	Bergbezinkbassin
62-V-065	Langeraar	Achtmorgenpad	Bergbezinkbassin

Gebied Amstel Gooi en Vecht / Waternet (AGV/Waternet)		
Overstort:	***Plaats:***	***Situatie:***
53-G-010	Nieuwveen	Oude Nieuwveenseweg 58
38-G-015	Noordeinde	Noordeinde 8
44-G-034	Zevenhoven	Dorpsstraat 40

Grondgebied Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)		
Overstort:	***Plaats:***	***Situatie:***
15-V-003	Woerdense Verlaat	Lange Meentweg 41
16-H-015	Woerdense Verlaat	Industrieterrein WV

Bijlage 5 – Doelen toetsen aan huidige situatie

De huidige stand van zaken van de rioleringszorg in de gemeente is vergeleken met de kwaliteit die de gemeente in de toekomst voor ogen heeft. Op de volgende pagina's is de toetsing per onderwerp weergegeven, waarbij de toetsing is onderverdeeld in de verschillende zorgplichten:

- Afvalwater
- Hemelwater
- Grondwater
- Oppervlaktewater

Leeswijzer (onderstaand figuur is een voorbeeld)

Toets huidig – afvalwater

Verbeteren en instandhouden voorzieningen

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Vervangingen			
Doelmatige vervanging van gemaal(onderdelen)	Op basis van de inspectie- en onderhoudswerkzaamheden die jaarlijks worden uitgevoerd, worden werkzaamheden voor groot onderhoud en/of vervanging van onderdelen van gemalen of pompunits ingepland		Ja, hoofgemalen worden jaarlijks geïnspecteerd door een extern bedrijf, pompunits worden gecontroleerd door buitendienst. Als er problemen zijn, dan worden die doorgegeven.
	Onderhoud en/of vervanging van de gemalen en pompunits gebeurt zoveel mogelijk clustergewijs		Dit doen we bij de minigemalen(pompunits) per streng. Bij de hoofdgemalen wordt meer gekeken naar de staat per gemaal. Het kan zijn dat we hier in de toekomst meer actie moeten ondernemen.
	De kwaliteit van de gemalen bouwkundig is nog dermate goed dat de verwachting is dat zij langer kunnen meegaan dan de geschatte technische levensduur van 30 jaar, waardoor de vervangingen in de planning naar achteren geschoven worden		Uit de jaarlijkse inspecties komt de staat van het gemaal naar voren, indien deze bouwkundig nog voldoet wordt het in de planning naar achter geschoven
Energiezuinige pompen	Waar mogelijk worden energiezuinigere pompen toegepast bij vervanging van gemalen en pompunits		Ja, energiezuinige pompen worden bij vervanging toegepast. Alle nieuwe pompen zijn energiezuinig
Vuilwaterriolering wordt gescheiden van hemelwaterriolering	Voor gemengde riolering geldt dat deze, bij vervanging, vervangen wordt door een vuilwaterriool (VWA) en hemelwaterriool (HWA)		In principe gaan we bij vervanging over naar gescheiden systeem. Op een aantal uitzonderingen na.

Transport afvalwater

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Vervangingen			
Doelmatige vervanging van gemaal(onderdelen)	Op basis van de inspectie- en onderhoudswerkzaamheden die jaarlijks worden uitgevoerd, worden werkzaamheden voor groot onderhoud en/of vervanging van onderdelen van gemalen of pompunits ingepland		Ja, hoofgemalen worden jaarlijks geïnspecteerd door een extern bedrijf, pompunits worden gecontroleerd door buitendienst. Als er problemen zijn, dan worden die doorgegeven.
	Onderhoud en/of vervanging van de gemalen en pompunits gebeurt zoveel mogelijk clustergewijs		Dit doen we bij de minigemalen(pompunits) per streng. Bij de hoofdgemalen wordt meer gekeken naar de staat per gemaal. Het kan zijn dat we hier in de toekomst meer actie moeten ondernemen.
	De kwaliteit van de gemalen bouwkundig is nog dermate goed dat de verwachting is dat zij langer kunnen meegaan dan de geschatte technische levensduur van 30 jaar, waardoor de vervangingen in de planning naar achteren geschoven worden		Uit de jaarlijkse inspecties komt de staat van het gemaal naar voren, indien deze bouwkundig nog voldoet wordt het in de planning naar achter geschoven
Energiezuinige pompen	Waar mogelijk worden energiezuinigere pompen toegepast bij vervanging van gemalen en pompunits		Ja, energiezuinige pompen worden bij vervanging toegepast. Alle nieuwe pompen zijn energiezuinig
Vuilwaterriolering wordt gescheiden van hemelwaterriolering	Voor gemengde riolering geldt dat deze, bij vervanging, vervangen wordt door een vuilwaterriool (VWA) en hemelwaterriool (HWA)		In principe gaan we bij vervanging over naar gescheiden systeem. Op een aantal uitzonderingen na.

Inzamelen

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Alle percelen binnen het gemeentelijk grondgebied moeten voorzien zijn van een rioolaansluiting, tenzij lokaal zuiveren doelmatiger is	In geval van in- of uitbreidingsplannen wordt het afvalwater aangesloten op de gemeentelijke riolering en draagt de gemeente zorg voor de inzameling van afvalwater. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen binnen of buiten de kom gelegen percelen		Klopt, alleen als het een in- of uitbreidingsplan vanuit de gemeente is. Als er een particuliere woning gebouwd gaat worden op een locatie waar in de omgeving nog geen gemeentelijke riolering aanwezig is, dan is de kans op de aanleg van een eigen voorziening aanwezig. Dit gaat dan specifiek om het buitengebied (zie punt 3).
	De gemeente ontvangt bedrijfslozingen op de gemeentelijke riolering onder voorwaarden en mits het ontvangende systeem het afvalwater kan verwerken.		Ja, alleen als ons systeem het afvalwater kan verwerken. Bij de aanwezigheid van drukriolering kan dit niet.
	Alle percelen gelegen tot maximaal 40 meter afstand van de bestaande (druk)riolering zijn of worden aangesloten op de gemeentelijke riolering. Buiten deze 40 meter grens is het aan de lozer om zelf riolering naar het bewoonde gebied te bekostigen		Klopt, buiten de 40 meter kan het zijn dat de lozer een alternatieve voorziening moet aanbrengen (IBA) in overleg met het Waterschap.
	Aansluiting op het gemeentelijk riool gebeurt altijd door of in opdracht van de gemeente en wordt bij nieuwe aansluiting/aanleg volledig betaald door de lozer. In geval van aansluiting op de riolering regelt de gemeente de aansluiting tot aan de perceelgrens		Kosten zijn voor de lozer. Bij aanbrengen van een alternatieve voorziening op eigen terrein zal de gemeente dit niet uitvoeren.

Aansluiten en wijze van inzameling

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Voorkomen van rioolvreemd water	Alleen indien op grond van klachten en/of waarnemingen foutieve aansluitingen worden vermoed, wordt dit onderzocht. Het preventief opsporen van foutieve aansluitingen zonder dat daar aanwijzingen voor zijn, beschouwt de gemeente niet als doelmatig		Klopt, bij klachten of waarnemingen nemen we actie
	Bij vermoedens van foutieve aansluitingen, controleren we op foutieve aansluitingen door onder andere rookproeven en analyses van de draaiuren van gemalen		Ja, met name via rook en kleurproeven en draaiuren gemalen
	Bij inspecties controleren we op lekke riolering		Ja dit komt naar voren uit inspecties
	We controleren op foutief aangesloten drainagebuizen		Dit wordt niet structureel bijgehouden en controle gebeurt niet planmatig. We gaan nu controleren op basis van meldingen, dus reactief. We komen in actie bij een verdachte situatie.
	We controleren de drempelhoogtes van overstorten ten opzichten van de waterpeilen		Ja, dit om inloop van oppervlaktewater in het riool te voorkomen. Aantal jaar geleden is alles ingemeten. Alleen bij een melding/vermoeden van water dat het riool in stroomt (bij een vol riool), wordt dit gecontroleerd.

Afvoercapaciteit

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Bij herinrichting of nieuwe aanleg leggen we de openbare ruimte zo aan, dat er bij hoosbuien geen overlast ontstaat op privaat terrein door water vanuit de openbare ruimte	De aanleg van nieuwe riolering dimensioneren wij op bui 09 (leidraad riolering)		Ja dit hanteren we bij nieuwe aanleg
	Bij alle projecten in de openbare ruimte verkennen we de mogelijkheden om hemelwater lokaal op te slaan en te vertragen		Ja dit wegen we bij elk project af. Het is alleen niet altijd mogelijk in bestaande bebouwing. Dit is afhankelijk van de grondwaterstand ter plaatse en de hoeveelheid beschikbare ruimte.
We hebben aandacht voor bestaande gebieden waar sprake is van wateroverlast bij hevige buien en nemen daar maatregelen	Kwetsbare locaties zijn in beeld op basis van stresstesten en praktijkervaring.		Ja klopt, aan het einde van de komende planperiode nieuwe stresstesten (inclusief riolering) als de gegevens op orde zijn
	Bij onderhoud en vervanging op deze locaties verkennen we de mogelijkheden om hemelwater lokaal op te slaan en te vertragen		Indien mogelijk, vaak hoge grondwaterstanden en dichte (klei) grondlaag
	We zetten extra in op het vergroenen van de private ruimte om de wateroverlast te beperken		Ja door het geven van informatie aan bewoners. Operatie Steenbreek en andere acties. We zetten onze inspanningen van de afgelopen planperiode voort.
	Bij bestaande bouw stimuleren we het afkoppelen van hemelwater op eigen terrein.		Operatie Steenbreek, plantje erin steen eruit, regenton acties enz.
	Inwoners, bedrijven en instellingen zijn verantwoordelijk voor het voorkomen of beperken van schade door wateroverlast vanuit eigen terrein. Wij communiceren dit.		Dit wordt via acties, website en communicatie in huis aan huisblad gecommuniceerd naar bewoners

Scheiden hemel- en afvalwater

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Vuilwater wordt zoveel als mogelijk gescheiden van hemelwater ingezameld en gescheiden aangeboden aan de zuivering	We koppelen zoveel mogelijk af. Bij projecten koppelen we bij voorkeur de wegen af en de helft van de woningen (voorkant).		Bij projecten (samen met wegen) wordt het riool gemengde riool gescheiden. Ook wordt dan de voorzijde van de woningen afgekoppeld
	We zoeken naar zoveel als mogelijk prikkels om inwoners of particulieren te stimuleren om maatregelen te nemen.		Voorlichting geven, o.a Steenbreek, inloopavonden enz.
	Bij nieuwbouw wordt hemelwater niet aangesloten op gemengde riolering		Bij nieuwbouw mag het HWA niet meer op het gemengde riool aangesloten worden. Opvangen op eigen terrein als er geen gemeentelijk HWA riool of oppervlaktewater aanwezig is. We hebben bewust geen bergingseisen omdat dat niet haalbaar is vanwege de grondwaterstand in combinatie met klei.
Bij het verwerken van hemelwater volgen we de voorkeursvolgorde voor het verwerken van hemelwater (vasthouden, bergen, vertraagd afvoeren)	Bij alle overlastlocaties en renovatielocaties werken wij deze beslisboom door		Ja dat doen we, vaak is het afvoeren naar oppervlaktewater de enige oplossing door de hoge grondwaterstanden en kleigrond.
	We gebruiken bij voorkeur bovengrondse oplossingen. We zoeken naar integrale oplossingen waardoor de ruimte voor bovengrondse oplossingen multifunctioneel gebruikt wordt.		Bij nieuwbouwprojecten wordt gekeken naar wadi's, meer groen, IT-riool, Waterdoorlatende verharding enz. Vanuit beheer en onderhoud hebben we een voorkeur voor natuurlijke oplossingen.

Toets huidig – hemelwater

Aansluitingen en wijze van inzamelen

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Er zijn geen vuilwateraansluitingen op hemelwatersystemen aangesloten.	daar waar deze zijn geconstateerd, wordt gehandhaafd		Komt niet of zeer sporadisch voor, bij constatering wordt direct gehandhaafd.
Er zijn geen hemelwateraansluitingen op drukriolering aangesloten	daar waar deze zijn geconstateerd, wordt gehandhaafd		Bij nieuwe aanleg niet meer toegestaan, anders handhaving. Bij oudere stelsel nog wel aanwezig vroeger toch toegestaan. Nu door aanwezige siertuinen/bestrating zeer kostbaar om aan te passen
We verzorgen de inzameling van hemelwater van particulieren wanneer zij het hemelwater niet op eigen terrein kunnen vasthouden of bergen.	Bij nieuwbouw verplichten we het verwerken van hemelwater op eigen terrein.		Projectontwikkelaar moet zelf beargumenteren wat wel en niet mogelijk is met het verwerken van hemelwater. Ook in overleg met het waterschap. Verwerken op eigen terrein lukt in de praktijk niet altijd vanwege hoge grondwaterstanden en of ondoorlatende ondergrond. Wij bieden dan een aansluitpunt aan indien er gemeentelijk HWA riool aanwezig is.
Technische staat			
Systemen voor inzameling van hemelwater, berging en afvoer van hemelwater verkeren in een goede technische staat	Ingrijpmaatstaven voor stabiliteit en afstroming (en waterdichtheid) blijven binnen de kwaliteitscriteria van de gemeente. Vertaling schadebeelden uit rioolinspecties naar maatregelen vindt plaats op basis van risicobewuste aanpak.		Ja we bekijken per situatie wat de beste aanpak en eventuele maatregelen zullen zijn. Hemelwater inspecteren we niet zo planmatig als het vuil/gemengd stelsel omdat het hemelwatersysteem standaard vol water zit.

Toets huidig – grondwater

Algemeen

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Regierol			
Ten aanzien van het ondiepe grondwater hebben we een regiefunctie. Voor vragen over grondwater en grondwaterproblematiek zijn wij een duidelijk aanspreekpunt voor inwoners en bedrijven.	We zijn een aanspreekpunt voor inwoners en bedrijven. De gemeente zal vervolgens optreden als adviseur voor de particulier. Het informeren van onze inwoners maakt onderdeel uit van de loketfunctie		Klopt, wij geven advies en voorzien de inwoners van informatie. Daarbij voert de gemeente niet zelf maatregelen uit, maar communiceren ze de mogelijkheden naar de particulier
	De grondwaterstand op het particulier terrein is de verantwoordelijkheid van de eigenaar/gebruiker, de gemeente heeft een transportplicht		Klopt, indien mogelijk bieden wij een aansluitpunt aan op de perceelgrens
Voor (tijdelijke) grondwateronttrekkingen (bronneringswater) is waterschap en/of provincie bevoegd gezag. Wij zijn bevoegd gezag voor lozingen op de riolering.	Lozingen van bronneringswater vinden bij voorkeur plaats in de bodem, daarna oppervlaktewater of hemelwatersystemen. Bij uitzondering en na goedkeuring van de gemeente mag er geloosd worden op de gemengde riolering		Klopt, als laatste pas op gemengde rioolstelsel indien de capaciteit van dit riool het aan kan
Technische staat			
De voorzieningen voor inzameling en verwerking van overtollig grondwater verkeren in een goede technische staat.	De gemeente heeft een goed beeld van de omvang en kwaliteit van het areaal		Veel drainage nog niet in beeld. de drainage die wel bekend is Moet deels nog verwerkt worden in beheerbestand. Op gemeentelijke grond is de drainage meestal wel in beeld, bij particulieren niet. Wanneer we drainage tegenkomen voegen we deze toe in ons beheersysteem (Geovisia)

Verminderen / voorkomen structurele grondwateroverlast

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Daar waar het grondwater niet voldoet aan de grenswaarden en er sprake is van structurele grondwateroverlast, werken we mee aan doelmatige en effectieve grondwater maatregelen in de openbare ruimte.	We spreken van structurele overlast: • Tenminste jaarlijks geregistreerd • **En** niet tijdelijk zijn (tenminste 2 jaar achtereenvolgens) • **En** stabiel of toenemend zijn		Inzicht krijgen in meldingen en of het structureel is (meerjarig). Eventueel door het bijplaatsen van peilbuizen
	We hebben inzicht in grondwaterstanden middels een grondwatermeetnet		We hebben een grondwatermeetnet op risicolocaties (bijvoorbeeld bij op hout gefundeerde woningen) maar het grondwater is zo diffuus dat een dekkend inzicht onmogelijk is. Situatie kan per straat verschillen.
De aanwezige structurele grondwateronderlast (droogte) is zo beperkt mogelijk	Waar mogelijk vergroten we de sponswerking van de bodem en nemen we maatregelen om water langer vast te houden om droogte te beperken		Aanbrengen Wadi's en IT riool bij nieuwbouw. We doen ons best om water zoveel mogelijk vast te houden.
Nieuwe aanleg leidt niet tot structurele grondwateroverlast.	We staan geen bebouwing toe op plekken waar dit tot mogelijke overlast leidt of leidt tot beperkingen voor het natuurlijke watersysteem.		We wegen het water en bodemsysteem mee bij locatiekeuze, maar er zijn veel meer factoren van invloed die bepalen waar wel of niet gebouwd gaat worden.
	We hanteren bij nieuwbouw een drooglegginsgseis van 1 meter.		Dit klopt en wordt bij oplevering gecontroleerd.
	Bij vervangingswerkzaamheden leggen we waar nodig drainage in de rioolsleuf om stijgende grondwaterstanden bij lekke (oude) riolering te voorkomen.		Klopt. Hiervan is ongeveer 50% van de projecten sprake van de aanleg van drainage in de rioolsleuf.
	Bij herontwikkeling, herinrichting en renovaties leggen maken wij per geval de afweging of de aanleg van drainage in de openbare ruimte doelmatig is.		Ja, deze afweging wordt bij iedere situatie gemaakt.

Toets huidig – oppervlaktewater

Waterkwaliteit

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Emissiereductie vanuit riolering	Door middel van afkoppelen van hemelwater van vuilwater, dient de emissie vanuit riolering op de lange termijn verbeterd te worden	●	Ja, door afkoppelen zal de kans op overstorten steeds meer afnemen.
Meer inzicht in emissies vanuit riolering	Meetgegevens van riooloverstorten bijhouden om inzicht te verkrijgen in de overstortvolumes en frequentie van overstortingen	●	De bergbezinkbassins worden gemeten. Risicovolle overstorten werden in het verleden ook bemeten. Die zijn er nu niet. Mochten er nog wel risicovolle overstorten bij komen, dan worden die ook bemeten.
	Riooloverstorten die nog niet bemeten zijn, voorzien van meetapparatuur	●	Nee, dit zijn geen risicovolle overstorten (er zijn geen overstorten die lozen op KRW water, of waar sprake is van stankoverlast)
	Vóór uitvoering van een maatregel, dient een onderzoeksinspanning uitgevoerd te worden om het effect van een maatregel te bepalen	●	Ja, zodat wel bekend is dat het zal werken/invoed zal hebben. Waar mogelijk wordt dit gedaan, als de planning het toelaat. Grote maatregelen worden altijd onderzocht van tevoren
Realistische ambities voor functies van oppervlaktewater	De gemeente heeft momenteel één zwemlocatie (Meijepark) die in stand gehouden dient te worden	●	Klopt, de zwemlocatie Meijepark wordt in stand gehouden.
	Er worden geen extra zwemlocaties gemaakt binnen de gemeente, omdat het veel inspanning kost om te realiseren en te onderhouden	●	Klopt, er worden geen extra zwemlocaties gerealiseerd.
Het water dient schoon te blijven	We voeren dagelijks onderhoud uit als kleine reparaties, ophalen van ingezakte en ingetrapte oevers, schoonhouden van duikers en verwijderen van (overtollige) waterplanten, drijfvuil en zwerfafval	●	Ja, dit wordt (elk jaar) stelselmatig opgepakt of bij meldingen
	We voeren af en toe groot onderhoud uit zoals gergeren en vervangen van oeverwerken en stuwen	●	Ja, via onder andere het ggerschema. Hiervoor is een meerjaren planning voor alle wateren binnen de gemeente (eens per 10 jaar wordt gebaggerd). Volgens het beheerplan waterpartijen wordt dit uitgevoerd.

Biodiversiteit

Doel	Inspanning / eis		Maatregel / wat gaan we (extra) doen
Biodiversiteit rond oppervlaktewater wordt vergroot	Bij vervanging van beschoeiing, wordt altijd een afweging gemaakt om deze als natuurvriendelijke oevers in te richten	●	Waar mogelijk wordt dit toegepast. Dit hangt af van de beschikbare ruimte.
	Via KRW-subsidies worden natuurvriendelijke oevers aangelegd	●	Ja, natuurvriendelijke oevers worden met deze KRW-subsidies aangelegd.

Bijlage 6 – Vervangingsinvesteringen

Totaal:	80.990.872	4.013.045	11.433.582	4.232.147	7.041.477	13.500.000	3.274.988	0	267.800	296.400	0	1.182.967	0	0	126.233.277

jaar	vrijvervalriolen	gemalen BK	gemalen ME	persleidingen	pompunits BK	pompunits ME	drukriolering	drukriolering (vrijverval)	IBA's BK	IBA's ME	randvoorz. BK	randvoorz. ME	Leeg_1	Leeg_2	Totaal
2026	827.765	110.780	264.196	757.910	0	225.000	0	0	0	0	0	0			2.185.651
2027	1.579.010	90.607	229.547	0	13.195	225.000	0	0	133.900	74.100	0	0			2.345.357
2028	2.138.669	0	276.326	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			2.639.994
2029	1.326.168	37.375	313.149	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.901.692
2030	1.326.168	65.476	241.826	0	92.362	225.000	0	0	0	0	0	0			1.950.832
2031	1.341.693	90.340	396.358	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			2.053.391
2032	1.341.693	98.535	63.177	0	21.991	225.000	0	0	0	0	0	0			1.750.395
2033	1.341.693	117.575	344.756	0	175.927	225.000	0	0	0	0	0	0			2.204.950
2034	1.341.693	54.364	156.042	0	483.799	225.000	0	0	0	0	0	0			2.260.898
2035	1.341.693	229.211	269.736	0	400.234	225.000	0	0	0	0	0	168.995			2.634.869
2036	1.341.693	0	131.643	0	527.781	225.000	0	0	0	0	0	42.249			2.268.366
2037	1.341.693	61.159	79.913	0	105.556	225.000	0	0	0	0	0	84.498			1.897.819
2038	1.341.693	169.887	55.416	0	30.787	225.000	0	0	0	0	0	0			1.822.783
2039	1.341.693	36.243	36.310	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.639.246
2040	1.341.693	60.027	0	0	8.796	225.000	0	0	0	0	0	0			1.635.516
2041	1.341.693	137.321	264.196	0	123.149	225.000	0	0	0	0	0	0			2.091.358
2042	1.341.693	152.898	229.547	0	404.632	225.000	0	0	0	74.100	0	0			2.427.870
2043	1.341.693	22.652	276.326	0	114.353	225.000	0	0	0	0	0	0			1.980.023
2044	1.341.693	90.607	313.149	0	268.289	225.000	0	0	0	0	0	0			2.238.737
2045	1.341.693	0	241.826	0	329.863	225.000	0	0	0	0	0	0			2.138.382
2046	1.341.693	150.633	396.358	0	4.398	225.000	0	0	0	0	0	0			2.118.082
2047	1.341.693	0	63.177	0	35.185	225.000	0	0	0	0	0	0			1.665.055
2048	1.341.693	88.128	344.756	0	114.353	225.000	0	0	0	0	0	0			2.113.929
2049	1.341.693	11.326	156.042	285.281	211.112	225.000	0	0	0	0	0	0			2.230.454
2050	1.341.693	97.402	269.736	203.669	0	225.000	0	0	0	0	0	168.995			2.306.495
2051	1.341.693	33.977	131.643	25.132	35.185	225.000	0	0	0	0	0	42.249			1.834.879
2052	1.341.693	0	79.913	0	0	225.000	0	0	0	0	0	84.498			1.731.103
2053	1.341.693	0	55.416	157.712	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.779.821
2054	1.341.693	0	36.310	152.103	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.755.106
2055	1.341.693	0	0	125.004	74.769	225.000	0	0	0	0	0	0			1.766.465
2056	1.341.693	110.780	264.196	18.551	0	225.000	124.252	0	0	0	0	0			2.084.471
2057	1.341.693	90.607	229.547	252.463	13.195	225.000	0	0	133.900	74.100	0	0			2.360.504
2058	1.341.693	0	276.326	614.881	0	225.000	0	0	0	0	0	0			2.457.899
2059	1.341.693	37.375	313.149	0	0	225.000	125.240	0	0	0	0	0			2.042.457
2060	1.341.693	65.476	241.826	495.089	92.362	225.000	327.570	0	0	0	0	0			2.789.016
2061	1.341.693	90.340	396.358	75.058	0	225.000	42.293	0	0	0	0	0			2.170.742
2062	1.341.693	98.535	63.177	0	21.991	225.000	44.059	0	0	0	0	0			1.794.453
2063	1.341.693	117.575	344.756	0	175.927	225.000	0	0	0	0	0	0			2.204.950
2064	1.341.693	54.364	156.042	0	483.799	225.000	72.022	0	0	0	0	0			2.332.920
2065	1.341.693	229.211	269.736	256.862	400.234	225.000	15.229	0	0	0	0	168.995			2.906.960
2066	1.341.693	0	131.643	40.919	527.781	225.000	0	0	0	0	0	42.249			2.309.285
2067	1.341.693	61.159	79.913	0	105.556	225.000	0	0	0	0	0	84.498			1.897.819
2068	1.341.693	169.887	55.416	12.994	30.787	225.000	2.219	0	0	0	0	0			1.837.996
2069	1.341.693	36.243	36.310	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.639.246
2070	1.341.693	60.027	0	0	8.796	225.000	0	0	0	0	0	0			1.635.516
2071	1.341.693	137.321	264.196	17.395	123.149	225.000	662.537	0	0	0	0	0			2.771.290
2072	1.341.693	152.898	229.547	213.320	404.632	225.000	0	0	0	74.100	0	0			2.641.190
2073	1.341.693	22.652	276.326	0	114.353	225.000	262.358	0	0	0	0	0			2.242.380
2074	1.341.693	90.607	313.149	0	268.289	225.000	47.369	0	0	0	0	0			2.286.106
2075	1.341.693	0	241.826	0	329.863	225.000	265.462	0	0	0	0	0			2.403.844
2076	1.341.693	150.633	396.358	0	4.398	225.000	76.322	0	0	0	0	0			2.194.404
2077	1.341.693	0	63.177	0	35.185	225.000	0	0	0	0	0	0			1.665.055
2078	1.341.693	88.128	344.756	427.100	114.353	225.000	2.219	0	0	0	0	0			2.543.248
2079	1.341.693	11.326	156.042	34.062	211.112	225.000	186.181	0	0	0	0	0			2.165.416
2080	1.341.693	97.402	269.736	0	0	225.000	1.019.656	0	0	0	0	168.995			3.122.482
2081	1.341.693	33.977	131.643	0	0	225.000	0	0	0	0	0	42.249			1.774.562
2082	1.341.693	0	79.913	56.263	0	225.000	0	0	0	0	0	84.498			1.787.366
2083	1.341.693	0	55.416	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.622.109
2084	1.341.693	0	36.310	0	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.603.003
2085	1.341.693	0	0	10.380	0	225.000	0	0	0	0	0	0			1.577.073